

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGre,
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROLETARI ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!
SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

РІК XI. Ч. 61 (1268).

ЧЕТВЕР, 23. ТРАВНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, MAY 23rd, 1929.

№ 61 (1268).

VOL. XI.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ БРУТАЛЬНОСТІ БЕРЛІНСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Комуністичні послани в пруській союмі не дали говорити соціал-демократичному міністрові Гжезіньському; 12 послів виключено з союму на сім днів. — Берлінська поліція заборонила дві робітничі газети.

БЕРЛІН, 15. травня. — Демонстрації проти бруталності поліції продовжуються. Зав'язана боротьба виявилася, коли поліція напала на робітничу демонстрацію у Пренцлау та хотіла арештувати Червоних Фронтівиків, що взяли участь у демонстрації в своїх уніформах.

На засіданні міністрів внутрішніх справ усіх німецьких штетів, що відбулося під головуванням Карла Северінга, федерального соціал-демократичного міністра внутрішніх справ, рішення видати розпорядок про заборону організації Червоних Фронтівиків по цій країні.

На понеділковій сесії пруського союму прийшло до бурливих сцен. Коли пруський міністер внутрішніх справ Гжезіньський з'явився в союмі, комуністичні послани привітали його окликами: "Убийник!" Він не зміг продовжити своєї промови і мусів відступити місце комуністичному послові Касперові, який домагався усунення Цергібеля, соціал-демократичного шефа берлінської поліції, що приказав стріляти до робітників під час і після першотравневих демонстрацій.

Каспер домагався також відкликання розпорядків про заборону робітничих демонстрацій і закриття центрального

комуністичного органу "Роте Фане". Він домагався також, щоб поліція, винна за вбивство робітників під час першотравневих демонстрацій, були поставлені на суд.

Визиваюча промова Гжезіньського обурила комуністичних послів і вони заглушили його цілком. Соціал-демократичний голова союму Бартелев виключив тоді 12 комуністичних послів з союму на сім днів.

Наперекір розпорядкові Бартелева, виключений комуністичний посол Абель увійшов до сали точно в 3-ій годині, саме в тій хвилі, коли ховали другу групу убитих берлінських робітників, і виголосив коротку промову, в якій вшанував пам'ять убитих та обвинувачував уряд за вбивство робітників. Комуністичні послани відповіли тоді "Інтернаціонал" і вийшли з сали.

Політичний департамент поліційної президії проголосив негальною газету "Штурм Фане", видану на місце забороненої "Роте Фане". Заборонене видання "Штурм Фане" забрали в друкарні і власника друкарні арештували.

Шеф поліції Цергібель заборонив також робітничу газету "Монтасцайтунг" до 10. червня за статті, в яких п'ятнадцять брутальність поліції в першотравневих днях.

В НАСЛІДОК ЕКСПЛОЗІЇ У ШПИТАЛІ ЗАГИНУЛО 124 ЛЮДЕЙ.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 19. травня. — Внаслідок експлозії і вогню в місцевім шпиталі Клівлендської Клініки загинуло до сі 124 осіб. Експлозія настигла минулої середи в північній клініці, де були зложені фільми експ-рей. Усіх вибухів було три. Найбільше загинуло пацієнтів, які не мали сили втіти. Між загинувшими є славі лікарі й доглядачки, а також фермери і поліція, які прибули на ратунок.

Отруйний газ з фільмів був такої убійної, що багато осіб

померло, як вже були на дворі на свіжій повітрі. Інші померли в шпиталіх протягом останніх чотирох днів.

До поглиблення нещастя спричинилося те, що в лабораторії вибухли різні хімікалі і поширили подумки та отруйні гази.

Коли наступила перша експлозія, в будинку було більше як 300 осіб. Друга експлозія настигла за 15 минут, а третя в кілька минут пізніше, коли фермери й поліція були вже в середині й вели ратунок у акцію.

СВЯТО 1. ТРАВНЯ В НОВІЙ СКОШІЇ.

Майнери в Гасе Бей, Нова Скошія, відсвяткували день Першого Травня в неділю, 5. травня. Масовий мітинг мав відбутися 1. травня, але падав дощ і його відложено до неділі.

Мітинг відбувся під головуванням Джорджа Милі. Промовцями були Мордок Клак і Дж. Б. МекЛадден. У своїх промовах вони зробили огляд робітничого руху по цілій світі і вказали, що майнери Нової Скошії, якщо хочуть зробити якінебудь успіхи, мусять покітяться з Юнайтед Майн Воркерс оф Америка та її політикою.

Ухвалено одностайно дві резолюції, які протестують проти засуду тов. Ваари й товаришів у Торонто та домагаються їх негайного звільнення.

ПІД ЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ ЗАГИНУЛО 80 ОСІБ.

ЛОНДОН, 20. травня. — Делеша до "Дейлі Мейл" повідомляє, що під час землетрусу в Карахісарі, в Туреччині, загинуло 80 осіб і більше як 100 було тяжко ушкоджених. Делеша каже, що 1,000 домів було знищених і удивні дощі та повинні утруднюють ратунок у акцію.

Фен Ю-Сян виводив війну націоналістичному урядові

"Християнський генерал" закладає Чан Кай-Ши розтрату державних фондів і використання уряду президента для особистих цілей.

ЛОНДОН, 20. травня. — Кореспондент "Дейлі Мейл" в Шангаю повідомляє, що маршал Фен Ю-Сян проголосив війну націоналістичному урядові під проводом Чан Кай-Ши. Вибуху одної з "найбільших китайських воєн" сподіються кожної хвилі, каже кореспондент. Обі сторони концентрують війська у провінціях Гонан і Шенсі або на кордонах і приготуються до війни.

Делеша каже, що проголошення війни Фен Ю-Сяном було його відповіддю на ультимат Чан Кай-Ши, виданий минулого тижня, який домагався, щоб Фен Ю-Сян застановив свої "воєнні приготування".

У своїй відповіді Фен Ю-Сян закладає Чан Кай-Ши розтрату державних фондів і використання уряду президента для особистих цілей.

Фен Ю-Сян був перше міні-

стром війни в націоналістичнім уряді. Він зрезигнував з того становища 18. березня.

"Дейлі Мейл" каже, що Чан Кай-Ши скликав засідання воєної ради в Нанкін і рішив вислати свої війська проти Фен Ю-Сяна.

ЗАНЯЛИ КАНТОН І ПОТІМ ЗАЛИШИЛИ ЙОГО.

ШАНГАЙ, Китай, 20. травня. — Кантон, південна столиця націоналістичного уряду, був занятий сьогодні військом провінції Квансі. Генерал Чен Чи-Танг, командант урядового війська, утік.

ШАНГАЙ, Китай, 21. травня. — Побіди квансієцького війська, які в понеділок заняли Кантон, таємничо відступили сьогодні з міста. Після того військо нанкінського уряду знову увійшло до міста.

АВСТРИЙСЬКІ ФАШІСТИ ПЛЯНУЮТЬ ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

ВІДЕНЬ, 15. травня. — Реакційна газета християнських соціалістів "Вельдблат" вмістила статтю, звернену проти австрійських фашистів. Газета каже, що в Австрії всім відомо, що в осени лідери австрійської фашистської організації "Гайтнер" плянують захопити владу в свої руки.

Мала антанга тільки приглядається до внутрішніх подій в Австрії. На конференції, що розпочинається в Бієгороді у сідуючий понеділок, буде обговорюватися справа фашизму в Австрії. Загроза фашистського перевороту викликає недовіря чужинців до Австрії і стримує їх від фінансової допомоги їй.

Фашистський переворот в Австрії викличе міжнародно кризу, бо держава малої антанги вже й без того подразнена італійськими фашистами та малярською реакцією, а коли до цих приєднається ще й Австрія для спільної акції в Європі, то можна сподіватися прикрих наслідків.

РЕВОЛЮЦІЙНА ПРОПАГАНДА В СЛОВАЧИНІ.

ПРАГА, Чехословаччина, 18. травня. — Чеська влада захопила багато революційної літератури, що закликає Словачків до повстання проти чеського панування в Словаччині. Революційні відозви підписані словачьким революціонером Джемелікою, який перебуває за кордоном.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЛІВОГО КРИЛА БЕРЛІНСЬКИХ МЕТАЛІСТІВ.

БЕРЛІН, 22. квітня. — Відбулася делегатська конференція революційного крила берлінської філії профспілки металістів, яку скликав комітет оборони проти розколяницької політики та виключування з профспілок. На конференції було 363 делегати. 293 делегати репрезентували 151 підприємство, де працює 111,000 металістів, тобто мало не поволонна всіх берлінських металістів.

Виключений з спілки керівник берлінської секції трубопроводників Нідеркірхнер, відомий конференції, підкреслює, що конференція повинна запобігти розколові в берлінській філії німецької профспілки металістів, чого домагаться соціал-демократичні лідери.

Лідер революційного крила

профспілок Пешке зазначив, що берлінські металісти під проводом свого бойового штабу повинні заздальгді вжити всіх заходів до боротьби, яка має бути через те, що 30-го квітня минає термін тарифної угоди в металевій індустрії.

Конференція одностайно ухвалила резолюцію протесту проти розколяницької тактики реформістів, профбюрократів та виключення прихильників революційного крила з профспілок. Замість теперішнього тимчасового комітету оборони проти розколяницької політики та виключення з профспілок вибрано постійний комітет з 11-ти чоловіка. Конференція вибрала комітет для готування до наступної економічної боротьби. До складу комітету увійшло 24 представників великих підприємств.

ТОВАРИШІ В ТОРОНТО НЕ БУДУТЬ ДЕПОРТОВАНІ ДО АНГЛІЇ.

ТОРОНТО. — Канадійська Робітнича Оборонча Ліга оповістила, що департамент імміграції відтягнув обвинувачення проти тт. Сема Ленга і Джова Фарбі, на підставі якого їх затримано було для депортації до Великої Британії. На приказ імміграційної влади, цих робітників звільнено з в'язниці 13. травня, замість 9. травня, коли вони повинні були бути звільнені, чим вчинено їм велику несправедливість.

Справу оборони обох товаришів веда Канадійська Робітнича Оборонча Ліга, якої адвокат два рази їздив до Оттави й перемовивав з владою, щоб добитися переслухання справи.

Ліга має тепер копію листа, писаного В. Дж. Еганом, заступником міністра імміграції й колонізації, до секретаря ма-

лярської юні ч. 1014 у відповідь на її протест, в яким Еган каже, що це перед отриманням цього протесту департамент рішив відтягнути оскарження проти цих двох робітників.

Лист від малярської юні був у департаменті 8. травня, отже після слів самого заступника міністра, оскарження в той час були вже відтягнені департаментом. Помимо того, робітників тримали у в'язниці аж до 13. травня.

Це є велика несправедливість, якої ніякий імміграційний департамент не повинен повторити на ніяким горожанині цієї країни без сильного протесту з боку робітництва.

Всупереч заявам капіталістичної преси, оскарження проти обох робітників цілком відтягнено і їх випущено на волю без ніяких застережень.

ЕПИСКОПИ МЕКСИКА БУДУТЬ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З УРЯДОМ.

ВАШІНГТОН, 15. травня. — Перебуваючий тут архієпископ Руїз, голова мексиканського єпископату, звернувся до всіх мексиканських єпископів з запитом, чи вони згодні з тим, щоб розпочати переговори з мексиканським урядом в справі полагодження існуючого конфлікту. Архієпископ є тої думки, що більшість єпископів зайвяться за переговорами.

З 30 мексиканських єпископів 20 є на території Злучених Держав, 8 у Мексику, один в Гватемалі, а один в Еспанії. Якщо єпископи дадуть свою згоду на пертракції, архієпископ пропонує це рішення Ватиканові до затвердження. Кажуть, що Ватикан дасть

свою згоду й уповноважить Руїза до ведення переговорів.

Найважливіше питання в спорі, це рестрація полів і вимога уряду, щоб вони були уроженцями Мексики. Тепер у Мексику є 2,000 полів і більшість з них не є мексиканського походження.

МІСТО МЕКСИКО, 15. травня. — Генерал Ескобар, головний командант недавнього революційного повстання, вивіз до Канади перед розгромам повстання більше як 600 тисяч долларів. Таку заяву зробив тут в інтерв'ю з журналістами бувший президент Калес, який щойно прибув до столиці після розбиття потієвсько-поміщицького повстання.

РІЖНІ ВІСТІ

ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО САКСОНСЬКОГО СОЮМУ.

ДРЕЗДЕН, Німеччина, 13-го травня. — Під час вчорашніх виборів до саксонського союму соціал-демократи дістали величезні приміщення для 135 офіцерів і 1,600 матросів, які можуть там відпочивати після певного часу перебування на підводних човнах. Раніше залого підводних човнів мусіла їхати для відпочинку на сушу.

зааранжувала поїздку понад 100 американських бізнесменів до Радянського Союзу. Поїздка буде тривати від 15. липня до 15. серпня. Туристи обідуть 10,000 миль дороги й відвідають головні центри Радянського Союзу, включаючи Кавказ та Україну.

ЗАСУДЖЕНО ІЗ БАНДИТІВ НА КАРУ СМЕРТІ.

КІВЬ, 15. травня. — Тут засуджено на кару смерті 13 бандитів, обвинувачених за приналежність до шайки, що від 1922 року тероризувала населення. 35 інших членів шайки засуджено на різні речинні ув'язнення. Протягом останніх сімох років шайка поповнилася цілий ряд убивств і щонайменше 300 грабіжів.

ОРИГІНАЛЬНА ПОДРОЖ.

Із Берліна вибирається пішки до Відня сліпий воєнний інвалід Гегер з псом-вівчарем через Гаале, Регенсбург і Пассау. Він оминає Чехословаччину тому, що не знає мови і йде довжиною шляхою через Баварію. Гегер — віденський, бувший атлет з цирку Барнума. На війні був він 11 разів ранений, з цього тричі в голову. На черепі має він срібну плиту. При однім нещасливім випадку ця плита зійшла з місця і він утратив зір. Берлінські лікарі-раділи йому звернутись за операцією до одного віденського окуліста. Він їде туди пішки.

АМЕРИКАНСЬКІ БІЗНЕСМЕНИ ІДУТЬ ДО С.Р.С.

НЬЮ ЙОРК, 15. травня. — Американсько-радянська торговельна палата в Нью Йорку

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, реєстроване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськй Робітничій Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ, ДОРОГИЙ ТОВАРИШУ!

ТОВ. М. ІРЧАН ВИХАВ НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

Члени й членкині наших організацій і українські робітники й фермери будуть здивовані, прочитавши у нашій газеті, що в понеділок, 20. травня українське організоване робітництво Вінніпегу товариською вечірньою працювало тов. М. Ірчана, з у вівторок, 21. травня відправило його через сіварську станцію в далеку дорогу — на Радянську Україну.

Так, тов. Ірчан вихав на Радянську Україну. Вихав туди, де є ширші можливості віддатися літературній праці, де є для цього широкі поле, де можна не тільки творити, але й розвивати свої здібности. Вихав туди, де він має широкі зв'язки, яких він ніколи не поривав, але стало підтримував, розвивав, головю з тамішніми пролетарськими письменницькими та культурно-освітніми колами, де видавалися й перевидавалися всі його твори. Дружина тов. Ірчана виїхала до Європи ще минулої осені. Канадське підсовя відемо впливало на її здоров'я і тому вона виїхала до родичів до Праги, а тепер поїде з тов. Ірчаном на радянську батьківщину.

Вінніпегські українські робітничі організації при Укр. Роб. Домі вшанували т. Ірчанові пращальну вечерку в понеділок, 20. травня. Вечірку влаштовано було на скору руку, бо через різні технічні перешкоди з візами і т. н. майже до останньої хвилини невідомо було, коли т. Ірчан виїде.

Широ працювали представники й представниці місцевих українських робітничих організацій свого дорогого товариша. На вечері промовляли: Від ЦКВ ТУРФДІМ т. М. Шатульський, від ЦК Жіночкї т-ка А. Мойсок, від ЦК Секції Молоді т. М. Король, від заряду відділу ТУРФДІМ т. Т. Лобай, від живілдділу т-ка О. Кобаєв, від мандолинових оркестр т-ка Г. Салига, від Головного Заряду РЗТ т. С. Хвалібога, від заряду відділу РЗТ т. М. Ленартович, від видавництва та від компарти т. І. Навізівський, перчитано листа від т. В. Н. Колясника. Годувував т. Т. Пилипас. Як також працювали т. Ірчана організаторка Жіночкї т-ка А. Зень та організатор т. Клибановський від імені західних товаришів і товаришок, міцно стискаючи на дорозі т. Ірчанові руку. Певно-ж! Вираждали ми одного з найкращих наших працівників і одинокого нашого українського письменника в Канаді.

П'ять років з половиною працював т. М. Ірчан між нами над культурно-освітнім піднесенням українських трудових мас Канади. Читачі нашої преси знали т. Ірчана ще перед його приїздом до Канади, читаючи його статті та оповідання, надіслані до "Укр. Роб. Вістей" з Європи. Був це час, коли радянсько прилучена до шляхетської Польщі Східна Галичина пала в огні повстань. Серце кожного українського робітника й фермера, що хоч трохи цікавився громадським життям, обливалось кровю на всі ті страчні вісти, що їх нам приносили телеграф з Європи про події в Галичині. Вершом тих подій був в осені 1922 року збройний бойкот українськими трудовими масами виборів до польського сейму. Ці події дали нам світлі образи борців-революціонерів Мельничука, Шеремети й Цепка та цілої Дванадцятки. Ірчан був тоді близько тих подій і кожного дня писав про них і висносовував їх на сторінках "Українських Робітничих Вістей". А потім апоптозував він їх своєю невмирущою драмою "Дванадцять", яку присвятив пам'яті найкращих синів українського трудового народу й прислав нам до Вінніпегу, де її зараз же по отриманню майже з рукопису було виставлено з величезним успіхом на сцені Укр. Роб. Дому. Було це в травні 1923-року. З того часу ця драма не сходить із робітничо-фермерських сцен в Канаді і Злучених Державах.

Півроку пізніше, а саме на початку листопада 1923 року, приїхав до Вінніпегу й сам автор та невдовзі почав активно працювати у робітничо-фермерськй. видавничій як редактор "Робітничі", а потім і "Світу Молоді". Редагуючи ці два журнали, тов. Ірчан не занедбував своєї літературної праці. "Карпатська Ніч", "Родина Шіткарів", "Підземна Галичина", "Проти Смерти", "Радій" написані вже ним в Канаді. І попри це працював він в наших організаціях, головю в драматургу та на сцені Укр. Роб. Дому у Вінніпегу. Останніх півтора року був заступником голови вінніпегського відділу ТУРФДІМ, вшачаючи на його засідання, допомагаючи своїми порадами та активною працею.

Це є тільки загальна і надто поверховна характеристика ірчана тов. Ірчана. Робив він те, що було в його силах і що дозволяли умовини. А умовини для праці не були сприятливі. Наші "привітєлі" з жовтоблатнітих таборів щиро дбали про те, щоб скоротити побут т. Ірчана між нами, пильно стежили вони за його роботою, як стежать за роботою наших організацій взагалі, і інформували своїх панів. Не раз читали ми в англійській буржуазній пресі провокаційні доноси на драматичні твори т. Ірчана та на його популярність серед українського робітництва й фермерства. Нелюбий їм був т. Ірчан, як нелюбий їм кожний ширий здібний працівник наших організацій. Але Ірчан нелюбий був їм це й як літературна сила. Тому відвідували т. Ірчана урядові агенти, або закликали до себе та винитували хто він.

Нарешті — більше не винитуватимуть. Тов. Ірчан вихав на свою радянську робітничо-селянську батьківщину, за яку він борювся.

П'ять років з половиною був т. Ірчан між нами! Не хочеться вірити. Здається, що був він лише п'ять днів з половиною. Таке висловлювали майже всі промовці на пращальній вечері в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. І років тих, як заявив т. Ірчан у своїй останній промові в Укр. Роб. Домі, він ніколи не забуде. "Я між вами виріс, навчився працювати в організації, набрався досвіду й цього я ніколи не забуду, як також ніколи не порву зв'язків з вами. І з України буду писати до вас, до вашої преси, й на Україні писатиму про ваше життя, боротьбу, про організацію, про все, що я бачив й чого навчився в Канаді".

Такими словами працював тов. Ірчан з членами й членкинями українських робітничих організацій у Вінніпегу, а через них зі всіми нашими організаціями в Канаді.

З Вінніпегу тов. Ірчан вихав з "Юніон стейшен" сіварською залізницею 21. травня в годині 6-й ввечером до Торонто, звідтам поїде до Нью Йорку й 1. червня відїде з Нью Йорку кораблем "Меджестік" до Шербургу, у Франції, і через Париж — Берлін на Радянську Україну. Не лишнім буде згадати, що не дивлячись на всі старання, чехословацький уряд відмовив тов. Ірчанові навіть транзитної візи, не позволив йому вступити до Праги та дружиною. Тому тов. Ірчан стріється з дружиною не в Празі в родичів, але в Берліні.

Щасливої дороги, Дорогий Товаришу! Ідь здоровий, і працюй дади для добра працюючої класи. Не забувай про нас, а про тебе свідоме українське робітництво й фермерство Канади ніколи не забуде.

ПРОТИДЕПОРТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В ТОРОНТО

Старанням Канадської Робітничої Оборонної Ліги відбулося 17. травня в Укр. Роб. Домі в Торонто масове проти-депортаційне віче. Головував т. А. Е. Смит, а промовляли о-бидва товариші, депортовані яких спинено, С. Ланглей і Дж. Фарбей, яких привітано довготривалими бурливими оплесками. Крім них промовляли всі товариші із шістки, що їх було заслужено на місяць арешту за промову на передвиборчому вічу.

Довгу промову про переслідування робітництва буржуазною владою, про депортації, як засіб, щоб ним позбутися активних діячів робітничого руху з країни, про заборону свободи слова та збіраро-віголосив т. Стюарт Смит. Він вказав на худувалі проти-комуністичні виступи буржуазної преси, які стараються натроюдити "публичну опінію" проти комуністів. Дві справи спонукує редакторів великих буржуазних газет в Канаді до таких виступів: активність комуністичної партії, яку вони уважають "загрозою для західної цивілізації" і зріст антагонізму між Великою Британією і Злученими Державами.

Для всіх форм буржуазної ідеології кнує найповніша демократія, але немає її демократії для проти буржуазної ідеології — сказав промовець. — Свобода слова існує для "салавейшинув", робітничих реформістів, робітничих бюрократів, але не для комуністів. Чому? Панауча клася бачить, що комуністична партія розуміє теперешнє положення і що її програма тісно зв'язана з наближаючою кризою. Не було-б переслідування комуні-стів, коли-б капіталістична клася не бачила, що загальне положення розвивається на користь зросту комунізму з цієї країни і в цілому світі. Комуністична партія не може бути здушена. Робітники, які примусили звільнити Ланглея й Фарбея, стануть до дальшої боротьби за свободу.

ЮВІЛЕЙ ВУАН.

На останньому своєму засіданні президія ВУАН обміркувала справу про святкування ювілею Академії. Президія погодилися на худувалі ювілейної комісії — перенести святкування ювілею на травень 1930 року. Президія вирішила звернутися до НКО з проханням до 1. червня п. р. переказати ВУАН 110,000 карбованців для оплати ювілейних видань, готування до виставок та ремонту академічних будинків.

Освіта та шкільництво на Рад. Україні

НИШЕ ПОДАНІ ФАКТИ ПРО ШКІЛЬНИЦТВО НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ ВІДНОСЯТЬСЯ ДО 1927 РОКУ. З ТОГО ЧАСУ ЗРОБЛЕНО ДАЛЬШИЙ ЗНАЧНИЙ ПОСТУП У ШКІЛЬНИЦТВІ КРАЇНИ.

Як виглядає тепер освіта на Радянській Україні, поділимося з нашими читачами, користуючись зі статистичного річника "Україна" за 1928 р., докладними статистичними даними.

Радянська влада підійшла до справи освіти, як підходить і до других річей, з цілком іншим планом, ніж то робиться в капіталістичних країнах. Радянська влада положила в основу організації шкільництва трудовий принцип, себ-то школа мусить давати не тільки знання, а також навчати практично приміновати ті знання в житті; не виховувати біло-ручок, а завязати робітників у всіх галузях життя. Завданням школи також є поглиблювати класову свідомість та виховувати пошану та запал до праці.

Щоби уможливити людям праці пройти науку від початку до кінця, радянська влада розмістила школи, як середні, так висіші по селах та робітничих районах. Всі школи безплатні і дають допомогу учням, коли тим приходится відірватися від дому.

Освіта дитини на Радянській Україні починається від дуже ранніх літ. Тільки що дитина починає ходити та говорити заопіковується нею школа.

Для дітей дошкільного віку є по селах та містах дитячі садки, де на розвиток дитини впливає учителька чи учитель за допомогою ігр та забав.

Потім, себто по 6 роках, їде дитина до школи першого концентру (школа в 4 відділи), далі школа другого концентру (7 відділов). Школа другого концентру вміщає в собі і перший, так що, коли діти переходять зі школи першого концентру до школи другого, вступують до 5 відділу.

В цих двох типах шкіл діти починають початкову науку. При чому наука ведеться за допомогою нових методів, коли для навчання маютья відповідні прилади, лабораторії, взірцеві поля, сади, а при частині шкіл хліва скотарства, птицеводства, то що.

Після, так би сказати, першого періоду науки, наступає другий.

Другий має на меті вже початкову спеціалізацію молодого покоління згідно зі здібностями кожної поодинокі дитини.

Школи ці носять назву роб-факів (робітничих факультетів) та профшкіл (професійні школи). Більшість їх з чотирьох річний курсом навчання (є такі ще школи з одним або двома вступними курсами).

Тут дитина вже докладно знакомиться з тією професією, якій має замір себе посвятити. То другий період навчання, рівняється він висішим класам колишньої гімназії. Висша освіта продовжується в технікумах та інститутах. Тут вже їде теоретична та практична освіта по даній галузі, скажемо, лісоводстві, скотарстві, агрономії, будівництві, медицині і т. п.

Пройшовши середню школу, учень стає фаховим техніком, а висшу інженіром. В радянській школі життя вчителства та учнів тісно зв'язане. Школа уявляє з себе немож маленьку державу. Там все організаційно живе. Мають звичайно свою газету, кооперативу, управу і ріжні гуртки. Відбуваються наради та конференції по всіх галузях життя. Молодь стежить за політичним життям і входить в нього, як складова частина.

Не кинуті на ласку вулиці і діти хворі та несорядильні. Дім них існують спеціальні

школи. Для хворих дітей будинки-ізолятори, для несорядильних — школи для дефективних дітей.

Крім згаданих шкіл є ще цілий ряд найріжнородніших курсів. Мета їх, — поповнити освіту тим, які закінчили тільки середню школу, чи початкову. Більшість тих курсів, які є від одного до 3 літ, фахові.

Для боротьби з неграмотністю, що є спадщиною по царизмові, по селах та містах при існуючих школах відкрито масу вечірніх курсів для дорослих.

Комісаріят Освіти виробив спеціальний план боротьби з неграмотністю, по якому протягом п'яти літ мають закінчувати неграмотність. Значна частина того-ж плану вже виконана, а решта виконується.

Для поповнення освіти селянства та робітництва в кожному селі є сільбуду (селянські будинки та читальні), а в робітничих районах — робітничі будинки, клуби. В кожній такій інституції є гарна бібліотека, даються аматорські вистави, робляться відчити. Сель-будами та роб.-клубами керують спеціальні інструктори.

Розуміється, що там не треба просити дозволу на представлення та відчити.

В останні часи там широкого приміненю радіо. Радвлада виробувала дуже дешевий радіо-апарат (коштує він 6 рублів), який знаходиться не тільки в селянських будинках та робітничих клубах, а у цілому ряду селян та робітників. По радіо слухають лекції та ріжні відчити.

Згідно зі статистикою на 15. грудня 1927 року на Радянській Україні було шкіл першого концентру 17,102, учительського персоналу в них 36,670, вчилось в них дітей 1,530,502.

Шкіл другого концентру 2,314 — учителів в них 30,425, учнів 853,106. Разом шкіл обох концентрів 19,416, учителів 67,104, учнів 2,093,554.

Роб.-факультетів 34, викладачів в них 674, слухачів 7,389. Профшкіл 598, викладачів в них 7,095, слухачів 63,757.

Шкіл робітничої молоді 232, викладачів в них 3,361, слухачів 28,945.

Довготривалих профкурсів — 178, викладачів в них 1,592, слухачів 14,902. Шкіл навчання майстерству 31, викладачів в них 195, слухачів 1,532.

Короткотривалих профкурсів 342, викладачів в них 1,528, слухачів 20,551. Технікумів — 147, викладачів та інструкторів в них 2,938, слухачів 29,986.

Інститутів 37, викладачів в них 3,396, учнів 28,227.

Будинків для малолітніх (дошкільна освіта) 278, в них керівників 2,171, дітей 37,952. Установ для ненормальних дітей 100, керівників в них 665, дітей 5,791.

Будинків-ізоляторів для хворих дітей 57, керівників в них 315, дітей 3,900.

Денних дитячих будинків 12, керівників в них 58, дітей 816. Дитячих садків 331, керівників та учителів в них 719, дітей 13,046.

Бібліотек 7,409; шкіл ліквідації неписьменности 9,435; в них учителів 10,282, учнів 350,175.

Загально освітніх курсів 209 з 1,328 учителями та 18,875 учнями.

Партійних шкіл 154, в них викладає 708 учителів, слухає 9,064.

Клубів 1,301, в них членів

364,262; сель-будинків 3,856, хат-читальнь 6,055.

Цікавим буде познайомитися нашим читачам, в якій мові їде навчання в тих школах, тим більше, що націоналістична та соціал-угодова преса завжди кричить, що на Радянщині нема українських шкіл.

З викладовою українською мовою шкіл першого концентру 13,586, другого концентру 1,248; середня та висша школа має українську викладову мову в 85 відсотках шкіл.

Як бачимо, всі ці брехеньки про брак української школи на Радянській Україні не відповідають дійности. Національне питання там розв'язане не тільки для українців, але й для найменшої кількості людей іншої нації.

Згідно статистикі — на Радянській Україні шкіл обох концентрів росіян мають 1,310, німці 496, жиди 393, поляки 281, молдавани 69, болгари 44, чехи 8, вірмени 6, татари 6, шведи 2 і греки 1.

Наведені цифрові дані яскраво кажуть, що освіта на Радянській Україні пішла вперед колосальним кроком, що нема там ніякого національного утиску, що національне питання справді розв'язане, бо найменша частина людей іншої нації без перешкод і з допомогою уряду плекає свою мову та культуру.

Мик. Бач.

З'їзд Всеукраїнської Наукової Асоціації Сходознавства.

На 2-го червня призначено З'їзд Всеукраїнської Наукової Асоціації Сходознавства. Крім українських сходознавців на з'їзді візьмуть участь вчені сходознавці із Москви та Ленінграду, Казані, Тифлісу й інших міст СРСР. Приїздять також вчені з Туреччини, Франції, Німеччини, Чехії. Одночасно на з'їзді будуть присутні представники радянських східних республік та автономних країн, які зроблять на з'їзді доклади про культурні досягнення та культурне будівництво їхніх народів у радянських обставинах.

Всього на з'їзд вже тепер подано 100 докладів.

В ПРЕЗИДІ УКРАЇНАУКИ.

На останньому засіданні президії Українки обговорено питання про повніше використання науково-дослідницьких закладів України для вивчення проблем, зв'язаних з Дніпрестаном. Дотепер низка наукових закладів та окремих наукових працівників провадили свої дослід в окремих питаннях, зв'язаних з Дніпрестаном. Але ця праця не мала належної мірою організованого і планового характеру.

Президія Українки худувала організувати велику авторитетну комісію з широким представництвом всіх наукових закладів, що можуть в той чи інший спосіб допомогти вирішувати народно-господарчі проблеми, зв'язані з Дніпрестаном.

До цієї комісії, що на голові її вибрано заст. зав. Українки Кошика, включено представників Всеукраїнської Академії Наук, Науково-дослідницьких інститутів і катедр, музеїв то-що. Основне робоче ядро комісії складено з представників катедр ґрунтознавства, інституту водного господарства, інституту прикладної ботаніки, оргбіора інституту зоотехніки та інш.

Правління Вукопспілка худувало взяти участь у міжнародній виставі харчових продуктів, що відкривається в Ессені. Будуть видані премії тим українським маслам, що їхня продукція дістане на виставі нагороду.

КРОВАВЕ ПЕРШЕ ТРАВНЯ У ВАРШАВІ.

Поліція, шпіони, пакарі військових та фашистських організацій розганяли демонстрантів. — Сотки робітників поранено, потратовано кіями. — Побили посла Сипулу.

Від самого ранку зачали збиратися в робітничих дільницях революційні робітники, які походили мали удаватися на площу Гжибовського, де мало відбувся віче посла Сипулу. Чисельні патрулі дішої і кінної поліції, як тож автомобілі переповнені шпіонами й агентами дефензиви в цивільних убраннях ходили в робітничих дільницях і розганяли зборища робітників, які несли офіційальних відзнак ББС (Безпартійний Блок Соціалістів) або ППС.

Таблиці носили написи: "Геть з фашистською диктатурою!", "Звільніть політичних в'язнів!", "Хай живе Радянська Польська Республіка!". Домагаємося 6-годинного дня праці для молоді" і т. д.
На площу Гжибовського вийшов похід лівиці ППС, який числив кілька сот осіб й став на боці від формуючогося віча посла Сипулу. Очікувано ще на надтягаючіся походи. Тимчасом поліція замкнула всі виходи і в хвилі, коли посл Сипула вийшов на підвищення, кінна поліція зачала атак; піша поліція вдарила багнетами в громаду; з бран вискочили шпілі, буючі пакарі.
Поліція кинула на посла Сипулу з криком: "Ти такій.. посло!" Помімо оборони побила його буючо прикладіми. Кінна поліція атакувала кілька разів, а замкнені виходи вулиць не дозволяли демонстрантам кофнутися з площі на інше місце. Ранених є кілька сот. Подана ліста 20 ранених не є правдива, бо ранені шукали помічч в приватних лікарів, бо поліція арештувала тих, які йшли до лікарів.

В 9 годині рано відбулося віче, на якому промовляв посло Сипула. По вічу біохід, зложений з кілька сот робітників, рушив під фабричним прапором під фабрику Норблана. По дорозі прилучувалися групи робітників з інших фабрик. Під фабрикою Норблана відбулося друге масове віче, на якому говорив т. Сипула. Похід, до якого по дорозі прилучилися ще дільничі Волицька, рушив з співом "Інтернаціоналу" через вулиці Цеглярні і Теплу на площу Гжибовського.

На пару годин перед тим шпілі й дефензиви в цивільних убраннях обсадили всі брани. Дозорям дано наказ позамикати брани.
На Гжибовську площу примували походи зі всіх сторін Варшави. Дійшли походи з під Норблана і Паровозу, Ляльполя, будівничі робітники, мольод під прапором комсомольців, дільничі: Воля, Поньонкі й Ерозоліна. На площу боевим кроком вступили будівельники зі своїм прапором. Похід з Праги, який начисляв понад 2,000 осіб, добився до рога вулиць Королівської й Граничної, де його поліція розбила. Дільничі Мурановська збіла розбита поліцією аж два рази. Ряди перейшли тільки частинно, частина збіла розбитою. Таксамо демонстранти, які були розбиті під Павяком, не встигли добитися до площі Гжибовського.

З тих самих причин не було на площі робітників Мокотова й Повсяка. Повсяка збіла розбите на розі вулиць Тамкі й Доброї.
З робітних походів робітників, вже без прапорів стігалися на площу Гжибовського. На площі збіралася кількати-сячна громада, около 40 прапорів й таблиць К.П.П. й Л.К.М.

Также розбито похід лівиці ППС, який сформувався на площі Гжибовського й рушив вулицею "Залізна" до свого льялоку. Перед льялоком, в часі розвязання демонстрації, кілька автомобілів повних шпілів вишало повною скоростю в зібраних й потратувало багато учасників. Шпілі кинулися на зібраних, буючі іх пакарі та прикладами револьверів. Бесідника, адвоката Едварда Грабовського, побито в звірський спосіб й арештовано.
Около 11 години площа Гжибовського опорожнілася й поліція не впускала постійно надходячих робітників. Всякі спроби робітничих зібрань були негайно розбивані зібраною в великій числі поліцією, яка крутилася по робітничих дільницях до пізної ночі.

НЕВДАЧА УНДІВЦІВ.
Недавно мало відбулося у Львові на Левандівці справоздавче віче унівських послів Куницького та Лїшинського. Саулачі, що збіралися на сали, не дозволяли однак выголосити промов згаданым послам, так що вони відїхали мерщій з нім.

ВЕЛИКА ФРАНЦУЗЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

Так зветься політичний переворот, що відбувся у Франції наприкінці XVIII століття. Було повалено монархію та феодальний лад (лад, що за нього владу мають король та великі землевласники) встановлено буржуазну республіку. Розвиток промисловости й торгової перед цією революцією утворив класу буржуазії, економічно могутно, але яка, як "третій стан", не мала всієї повноти політичних прав. Крилативо, що не давало можливости набирати в достатній кількості робітників для промисловости, велика кількост окремих феодальних володінь, що переважала торговельним зносинам, це все перешкождало торговельній буржуазії розвиватися. Отже, буржуазія виступила, об'єднуючи навколо себе всі незадоволені елементи: селянство, інтелігенцію, робітників то-що.

Революція спалахнула, коли 1789 року скликано було зібрання народних представників — "Генеральні Штати". В "Генеральних Штатах" буржуазія депутати оголосили себе за "Национальне зібрання". Буржуазія підтримала паризька біагота, що 14-го липня 1789 року захопила паризьку фортецю — турю Бастилю. Цей момент вважають за початок Великої Французької Революції. Французька революція, змивши феодализм у Франції, протгом усього XIX століття впливала на всю Европу й викликала в багатьох державах буржуазні революції.

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

ЗА СЕРП И МОЛОТ.

В Кремляні відбувся дня 12. квітня суд над членами початківської філії Просвіти, яким закидали комунизъм та профанацію молитв. Підставою до цієї розправи послужило, що, на мильодного року перед, проводима початківська мольод поправила молитви на кладовищі жовпів, позитних підчас ріжних боїв. На кладовищі були поховані також жовпівні радянської армії й на іх могилах зроблено в глині радянські емблеми: серп і молот. Цей факт послужив за підставою до доносів, трівів, постійної тагінани, закриття філії "Просвіти" й віддати справ профураторові. 12-го відбувся суд, який відкинув окерженія й оправдав підсудних. Але філія "Просвіти" в Почеві замкнена і досі.

ПОСОЛ ВАЛЬНИЦЬКИЙ У ЛЬВОВІ.

Вістка подана пресою про те, будуть би посло Вальницький, якого недавно сойм видав суду й, виїхав за кордон, показувать неправдивою. Вальницький перебуває постійно у Львові й нікуди не виїдає, як і не має наміру ухилитися перед судом відвічальності.

СЕЛО ЗГОРІЛО.

В околиці Городка Ягайлонського шаліла гризна пожежа, якою жертвою впало майже ціле село Бутягиші.
Посежа вбухла наслідком лихой будови комина і при сильній вітрі дуже швидко поширилася. В огні стаяло рашторно кілька забудовань. Не вважаючи на спертійну акцію пожарників, згоріло 24 мешкальських домів і 50 господарських забудовань разом з живими та мертвими инвентарем.
Школа вносить біля 260 тисяч золотих. Жертв в людях не було.

ЗАБОРОНА ВИСТАВИ "СЛІСЬКОГО ГОСПОДАРЯ".

Кравце госп. т-во "Сліський Господар" ввело-було себе в серпні м. р. до міністерства торговлі у Варшаві подання на довілі улаштувати у Львові українську промислову-виставку й торговельну виставку. На днях одержало т-во повідомлення про заборону вистави.

ЛИХВА НА БУКОВИНІ.

Посол Якубан, націонал-параніст, подав інтерпелляцію, з якої цитуємо: "На Буковині лихварство дбрало таких мір, що різництво й торговля стаять перед руїною. В наслідок страшної лихви визичені капітали подвоїлися так, що довелися не в силі цієї критичної ситуації видержати, бо приходило з торговлі й з різництвом такі малі, що з них не можливо вірителям сплачувати навіть відсотки, які вносять поверх 30 процент."

ПЛЕБІЦИТ ЗА ЗНЕСЕННЯМ ШІНКІВ.

Плебіцит за знесенням шінків на українських землях під Польсьцею пройшов у порівнянні з громадами коринної Польщі з великим успіхом. Бо мильодні великих перепои від старости передело голоування за знесенням шінків 147 громад дельавського повітства, 50 громад льавського, 15 тернопільського. Разом з трох галицьких воєводствах 212 громад, то-

ЗІСК МАЙНОВЛАСНИКІВ -- ЦЕ ВАЖКА ПРАЦЯ МАЙНЕРІВ.

Зі всіх насікомих, що году ються потом і кровю робітників власники металевих майнів на живають чи не найбільші зиски. Для робітників-майнерів ця індустрія є справжнім пеклом і пагадує собою мідяні майни за часів римського рабства.
Жльючи по земпах, які належать до майновласників, робітники-майнери мусять повинуватися тим законам і приказам, що іх завели тут власники майнів. Під загрозю втрачення роботи й чорної дісти за будь-які шьявліне невдоволення, майнери не сміють навіть подумати про кьюю чи яку іншу робітничу організацію.

Траплялися в п'адки, що власники цих кемпів відправляли майнерів з роботи за чьтапна робітничої преси та за принадлежність до культурно-освітньої організації. До бага тьох іх цих кемпів залорене від позаміщеним людям і ніхто не сміє до них увійти без спеціального дозволення від майновласника. Отакі відносини є нічим іншим тільки про довженням феодализму в буржуазно-демократичній країні й приносять вони роботодавцям чималі користи.

Робітники в металевих майнах є дуже вищисповнуваними й найбільше незорганізованими за всі інші, окрім, зветься фермерських робітників. Людина обпашована з умовинами праці в цій індустрії, читаючи про дивіденди майновластників, знає, що саме ці зиски місять в собі.
Зиск майновласника, це тязька праця майнерів, рабска іх не життя. В тих зисках є кров хоробри ріжних родів та невісказані терпіння робітників. Найнебезпечнішою недугою, що її набувають майнери, це т. зв. майнерська туберкульоза, яка є наслідком довшої праці під землею і вдихування мінерального пороку. Майнер, що працює коло верчення дір, а спеціально коло стародавних машин т. зв. стовперам, наражається на дов' негду найбільше. Ці стовпері при верченні дір родувають сухий порох, який майнер дихає підчас пра-

ці, а який, освінївшись на летячих, спричиняє іхне гинтця. Недуға ця є дуже небезпечною, бо збірає вона найсильнішого робітника протгом двоох-трьох місяців. Можна запобігти цій недузі хоч частинно через запровадження нових машин т. зв. лайнерів, які мають в собі прилади до змочення пороку в дірі, але вони є багато дорожчими за стовпері і це є причиною, що по багатьох майнах вживаються стародавних і шкідливих для здоровля стовперів. Майновласники ставлять нажалу в свої зиски понад життя робітників — це нагадне. Робочила незорганізованих майнерів є дуже дешевою і легкою до набуття, а іхне життя не коштує майновласників нічого, то й мало вони ним турбуються.

Другою не менше шкідливою хоробою, яка трапляється дуже часто між майнерами, є затроння крові оловом. Від цієї недуги терпять досить велике число майнерів, а спричиняють її мінеральні пороки, в яких є олово, що дістається до крові через легень й жолудок. Чимало майнерів терпять від ревматизму, який є наслідком вогкості та дихання агученим воздухом (компрест шір). Працюючи в "дрифтах" та "ріпках", в яких нема місця на скорю циркуляцію воздуха, майнери дихають тим воздухом, що ним працює машина. Воздух цей є в багато разів тишій від нормального і спричиняє неормальний обіг крові, що знову в свою чергу спричиняє невідчизний ревматизм. Трапляються випадки, що робітники затронують свої жолудки питтям води, яка переходить через мінеральні поклади. Повниці хроботи трапляються між майнерами часто-густі й роцці забирають зі собою багато більше жертв чим нещасні випадки при праці. Причини смертності й розвитку хворіб між майнерами, як бачимо, є двоякі: з одної сторони майновласники падають на поліпшенні умови й санітарності, не клопочучись тим, що могло-б поліпшити й зробити майну більш людською для праці; з другої сторони, це незорганізованість самих таки майнерів, що спричиняє іхню безпильність і заставляє працювати виключно на тих условиях і під такими умовинами, які є корисні для майновласників. Своє сучасне, рабска й нікому незвідане положення майнери можуть собою приняти свій незорганізованості. Вони так довго терпять сваволю майновласників і її на-

слідки, поки не зорганізуються та колективним способом не примусять повалити такі порядки в майнах, які не будуть шкідливими для іхнього здоровля.

Колп вже остаточно майнер ароуміє, як шийти зі свого сучасного положення — пейдомо, бо до цієї пори вони зовсім нічим не інтересуються. Навіть у тих металевих майнах, де останіми часами робились старання, щоб зорганізувати майнерську кюю, наслідки цих старань не принесли бажаних результатів. Майнери поки що вдоволяються своїм сучасним положенням. Металевий майнер — це невідомий роботоїд, який дорожить роботою більше чим своїм власним життям.

O. Ш.

УКРАїнські ОКРУГИ В РОСИЙСЬКІЙ РАДЯНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ.

Українська 5-ох округ.
Росошанська, Острогозька, Білогородська, Борисоглібська та Льговська округи російської радянської республіки мають значний процент українського населення. Наприклад, в Росошанській округі є 80 процент українців. Дотепер не було там українських шкіль, ані не був українizationий адміністративний та кооперативний апарат. Недавно російський уряд намірує українизувати згадані округи.
Повна українizationй затверджена на росошанській округу, в других округах будуть українизовані тільки райони, в яких українці відсотково переважують. Українization почнеться 1. серпня 1929 і має бути закінчена в 1930 р. Головна увага буде звершена на початковій шкולי.

НАБУВАЙТЕ И ЧИТАЙТЕ ТВОРИ М. КОЦОБИНСЬКОГО.

Твори Коцобинського том 1... \$1.25
Твори Коцобинського том 2... 1.25
Твори Коцобинського том 3... 1.25
Твори Коцобинського том 4... 1.00
Твори Коцобинського том 5... 1.25
Будути вогні... .35
Кюи не винні... .10
Не копюор... .10
На віру... .15
Посло від чорного царя... .10
Подарунки на йменнї... .10
В пухай шайтаня... .10
Інтервєст... .10
На каміні... .10
Дорогою пібною... .10
Він їде... .35
По людському... .35
Принема особа... .35

Набувають твори М. Коцобинського для себе й для бібліотек своїх організацій. Замовлення разом з належністю засильте до:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
550 Selkirk Ave. — Winnipeg.

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)
Архипелаг Съомі Островів — це скелі з великими іменами. Цілу лекцію з історії півночи можна прочитати з цих імен: Нельсон, Пітс, Паррі, Мартен.
Такі самі кіски ведмежих слів переплітають протоки між островами. Ми їдемо рухаємось наперерзі цим слідам. Зліва недалечко від берега острова Паррі жовта крапка — білий ведмідь. Тільки на наших широтах, на тлі наших кольорів, полярного ведмедя можна назвати білим. Тут, у себе на батьківщині, він здається жовтою плямою.
Поводі пляма виростає, ведмідь зупиняється за нашим рухом. Чи знає він, що багато десятиків людських очей з жадовою слідкують за ся, повертає в наш бік голову, уважно слідкує кожним рухом його голови і кілька десятків гвинток спрямовано в його бік? Постоявш з пів хвилини, ведмідь знову ділюнто бійти своєю дорогою. Коли дистанція між ведмедем і нами дорівнює постріду, з нашого борту чується одночасний випал кількох десятків гвинток. Видно, як від куль навкруги здивованої тварини підскакують узамки криги. Ведмідь зупиняється, дивиться на нас, подумавши з

хвилину, бійти далі. Ще кілька пострілів підкидають скакли—шоду коло самієкних ніг зваря. Він знову зупиняється, знову уважно дивиться на корабель. Тільки після другого, так само дружнього випалу, що, проте, аж ніяк не пошкодив ведмедеві, він відвертається від нас і, не поспішаючи, їде до остроу.
Тимчасом на прямих між Паррі — в трекунікові Паррі, Вальден, Норд-Кап — ми потрапляємо в смугу чистої води. "Красіні", наче здравіши, швидко бійти вперед. Він не їхав чистою водою вже давно. Ні гроукоту льодин об'орти, ні трясини. Можна подумати, що корабель стоїть — така тиша за бортом. Але цей відпочинок "Красіна" триває не довго. Через дві години ми знову в кризі. Та ще в якій! Дивлячись на накопичені одну на одну кулі, можна уявити, яка то величезна товща крижане полів перед нами. По десятку разів насканку "Красіні" гострим носом в льодові бар'єри, але вперед майже не просувається. Інуді, наче стомившись від цієї боротьби, "Красіні" завмирає на місці.

Пал Акимич.
Колп боротьба з кригою набирає забарного характеру, на штурманському місткові з'являється старший помічник капітана, Павло Якимович Пономаров, або "Пал Акимич". Маленький, присадкуватий, в товстому кожусі, він здається кулею. Його голова леде-леде вистромилась над поруччями містка. Пал Акимич — моряк з поморів, він перейшов до нас з льодорізу "Левін". Першого дня на нього завалили цілу купу обовязків. Він завідуює особи-

стим складом, він відповідає за зовнішній розпорядок на кораблі, на йому — вся палубна команда, на йому — все господарство. В перші дні, коли ми не знали один одного в лице, ніхто з нас і не думав, що той замизганий, що раз-у-раз працює на палубі коло чорної роботи, чоловік — старший помічник капітана. Спокійний і урівноважений приходить разом зі спокійним життям і суворим розпорядком. У нас про порядок, коли саме сонце не бажає визнавати ні дия, ні ночі, говорить, здається, важко. Але Пал Акимич прагне утворити якийсь розпис життя і на собі показує приклад того, що можна дотримуватися розпису навіть на 80° північної широти.
За тязьких боїв з кригою Пал Акимич цілими годинами ходить по місткові, уважно спостерегаючи роботу льодорізу. Від його ока не сховається жадна ополонка, жадна розцілина, що може покласти хід "Красіну".
Сьогодні Пал Акимич всю другу-подовину дня не сходить з містка, але і його гостре око нічого не може допомогти: на шляху — першій хаос із крижаних скель. Та й виділяля в нас не так багато, щоб форсувати очевидячки безнадійну кригу.

Поруч з місткою поstattю старпома виростає медянхолічний Егі. Егі — не балакучий. Він вислухає думку Пономарова — вахтеного на-чальника Легадіна і безнадійно махає рукою. Коли дзвонить машинний телеграф, що сигналізує "стоп", подих полекшенія врывається з груди старшого механіка Ершова, що ніби аж в розпал впладе що-разу, як "Красіна" примушують форсувати надмірну кригу.
Тепер Михайло Іванович Ершов може бути спокійний. Гвинти, за які він держить, не будуть молотити по кризі і нові залески не виділять від ударів. "Красіні" став.
Крига сильніша за "Красіна".
Ми поки-що нічого не знаємо. Ніч минає марно. "Красіні" стоїть.
Лежачи в себе на ліжкові, я можу точно визначити як працюють машини: повний, малий, задній хід — все це цілком по-своєму дає себе відчувати в лязареті. Кожному ходу відповідає своє дрижання, своя вібрація гребінного валу правої бортовної машини, що проходить повз нашу кімнату. Шклянки в аптеці на вібрацію валу-резонують своїм передзвоном.
У лязареті прийємо спати, коли машини працюють на середньому ході. Почуваєш себе як на канапі міжнародного вагону. Сьогодні вночі нещадно тихо в моєму кутку — де заважає спати. Обливаючись потом, перевертаясь з боку на бік, засипаю лише перед ранком. *О 9-й годині знову працює машина. Не чути, як шарудить крига об борта, і тільки зміна вібрацій гребінного валу доводить, що увесь час міняється хід машини з переднього на задній.
Ухваляю не пробиватися між Сімою Островіями і Норд Остландом. "Чита-ді-Міладо" повідомляє, що його летуни побачили дрібну битю кригу і вільну воду на північний схід від Съомі Островів. Повертаємо назад, щоб обійти Сім Островів на північ. Ми так довго блукаємо коло цих розкиданих по льодяному морю самотніх сиріх скель, що важко собі навіть уявити, що з ними розлучимося колись.

(Далі буде.)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІСНОЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ И ЖУРНАЛИ:

"УКРАїнські РОБІТНИчі ВіСТи" одиниий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" одиниий дийсно фермерський український часопис в Канаді, що зорорить інтєреси працюючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" одиниий журнал в українській мові для української роф.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" одиниий журнал в українській мові для української роф.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописни й журнали посылайте або на йм кожного часопису зокрема, або на йма й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.

Як друкуються "Українські Робітничі Вісти".

ЯК РЕДАГУЮТЬ "УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ".

Ми ніколи не писали про те, як друкується наша газета, чи вся наша преса. Аж цим разом рішили сказати про це дещо вкороті, хоч воно дуже тяжко буде зрозуміти тому, який ніколи не бував в друкарнях і не бачив, як це робиться.

Робітництво та фермерство тих місцевостей, що їх віддають радянські філії, які вихали вже в західну Канаду, матимуть нагоду побачити, як робиться наша газета. Наші організації сфільмували Декретний З'їзд ТУРФДім, П'яту Конвенцію РЗТ, а при тій нагоді видавництво сфільмувало всю продукцію нашої преси. Фільм ця досить довга, бо разом з оглядинами "притоту-сиротинця РЗТ має коло 1,700 футів хвилин.

Але що не всі матимуть змогу побачити цю дуже цікаву й першу українсько-канадську фільму, тому на цьому місці пишемо, як робиться наша газета.

Починаємо з першої сторінки. Перша сторінка, як читач бачить, складається з самих навінок. Як же ці новинки з цього світа злізали на першу сторінку? Щоб їх зібрати на першу сторінку і відповідно впорядкувати, то очі одного з редакторів мусить полатити за ними по сторінках різних газет, головні газет англійських — як робітничих, так і буржуазних. Цілий світ є обмотаний телеграфічними дротами, підводними кабелями, а то просто воздух просікають радіохвилі, які приносять до газети найрізноманітніші вісті з цього світа. Отак із цими новинками редактор вишпорить по різних газетах, переписує їх, вибравши перекладача, скорочує, зясуваючи саму суть і вже готові, загодяні подає до друкарні для набору.

Не думайте, що так легко набирати сім колонок новинки. Для цього приходиться кожного разу переписати чотири рази по сім колонок всієї всьогни. І читати треба не тільки те, що написано, але і те, що не написано, що не договорено. Далі — треба розрізати правдиву новинку від брехливої, бо буржуазні газети в цьому не перебирають, головною мовою йде про Радянський Союз та про революційні події. Треба також

добре орієнтуватися у всіх світових подіях, знати географію, політичне положення держав, їхній устрій і т. ін. Отже в "Укр. Роб. Вістях" один спеціально пиляче першої сторінки. Він мусить не тільки підібрати новинки, але дає всім ім наголовки, пишеться, а потім розподіляти, де кожна з них йв якому порядку має стояти в газеті так, щоб вона впадала читачеві а очі й була добра між ними форма й пропорція.

Редакційна сторінка.

Редакційна сторінка в кожній газеті, так би сказати, є зеркалом газетної душі. Першою статтею на редакційній сторінці є редакційна, головна, провідна. Редакційні статті, звичайно, пише сам редактор на тему дня. Найчастіше в них обговорюється й вирішується найголовніші світові події, або обговорюється організаційні та інші важкі справи. Редакційні статті надають тон цілій газеті. За редакційною — йдуть інші статті на різні важкі теми, в яких обговорюється місцеві чи міжнародні події та справи. В "Укр. Роб. Вістях" їх складає — чи то сам пише, чи передруковує з інших газет чи отримує від кореспондентів з Європи чи Канади — один з редакторів, який спеціально завідує редакційною сторінкою.

Звичайно, коли ви читаєте статті редакційної сторінки, то часто бачите під ними різні підписи. Але не робить різниці хто їх написав, то поки вони йдуть до друкарні для набору, всі вони мусять перейти через руки редактора. Він їх переписує, виправляє, коли вважає за потрібне — скорочує й тільки тоді віддає до набору в друкарню.

В "У.Р.В." тойже самий редактор завідує й третьою сторінкою, а навіть четвертою. Дописами завідує третій редактор. Коли ви, наприклад, присилаєте допис до редакції, то він перш всего переходить через руки адміністратора. Адміністратор переглядає (не виправляє), але тільки дивиться, до котрого часпису чи журналу той допис написаний і чи нема в тій коверті яких справ до адміністрації. Отак переглянувши всю пошту два рази на день, адміністратор сортує дописи й розносить

їх до відповідних редакторів. Редактор, що завідує дописами, переписує їх, виправляє, або й переписує, а тоді дає до набору. Розуміється, не всі. Деякі дає туди, звідки їм нема вже вороття.

А тепер, товариші, така річ: у великих видавництвах редактор, написавши статтю, приготувавши матеріал, який до нього належить і здавши його до набору, більше не сушить собі ніякої голови. Там вже є спеціальні люди, які роблять коректуру і здають матеріал, щоб все було зроблено як слід. А у нас, у нас, весь матеріал, який редактор чи то написав, чи переписав, чи тільки переглянув і здав до набору, вертає вже набраний і відбитий знову до редактора для корекції. Тут знову редактор переписує його від дошки до дошки, виправляє помилки, що їх нарабили зайнові таїтники, і виправлений матеріал знову дає до друкарні, понаписувавши наголовки та піднаголовки. Коли вже форми (сторінки) завязані, редактор ще раз перевіряє, чи помилки виправлені, чи все в порядку, на своєму місці й тільки тоді, отримавши останнє "благодословення" редактора, газета пускається в друк. Отже майже

три рази увесь матеріал мусить бути переписаний редактором, поки він дійде до читача. І проте попадаються помилки, чи переочучання.

В "У.Р.В." працює три редактори. Ми це називаємо редакційна колегія, чи редакційний персонал: один пиляче першої сторінки, другий редакційної й пару інших сторінок, а третій дописів. Кожен за своє відповідає, однак за першу сторінку відповідає один товариш, а за решту сторінок відповідає другий. Між редакторами є тісна кооперація, так що один другого радить, один другого звертає увагу, допомагає. Розуміється, наші редактори пишуть не тільки газети, але працюють у всіх організаціях, секретарюють в різних центральних чи місцевих зар'ядках, бо вони є не тільки газетярми, але працівниками в організації. Тому не вірте тим, що кажуть, немаче-6 редактори робітничих газет є відбиті від робітничих мас. Неправда. Вони не тільки зв'язані з робітничими працею в організаціях, але сотками листів та дописів, що вони прочитують від робітників місячно, як також самою газетою, якою вони говорять з тисячами читачів.

ЯК НАБИРАЮТЬСЯ І ВЯЖУТЬСЯ "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ".

Щоб видати в світ газету, необхідно мати дві головні речі, тобто букви, які вкладяться в форму й машини, що ті букви відтискають папір. Букви є вилляті з м'якого металу й їх вкладється одну при одну в рядочки, опісля в колумни а відтак в форму, тобто вже на цілу сторінку. Але тепер вкладати букви в форму заступає машина звана лінійним, що ми з англійського називаємо лайнотайп.

При помочі цієї машини складають букви багато лексе і скорше. Складає це потребує шукати за буквою в скринці і нести кожну на місце, а прямо діставати кожну букву на місце торкнутися лотку гузік на машині так, як на машині до писання. При помочі такої машини падає час в складуванні пунктах: замість сгання рукою по букву він потребує лише торкнутися пальцем, причім є більша продукція й замість того часу, який тратиться на розбирання букви й складання їх на місце, все те забирається

загалом і складається у скриньку, а відтак це саме укладається до відливаних нових букви. Букви відливаються не з поцупока, а цілими рядками, що так само заощаджує багато часу і праці. Сама машина також досить цікава своєю будовою, але щоб її описати як слід треба багато часу. Й обмежуємо на цім, поведу вас трохи далі, яку переходять надіслані дописи з усього світу праці.

Допи, що приїде до адміністрації, де такий час опішнить до редактора. Редактор читає його й виправляє. Дещо скорчить, а на те місце поставити інше слово, а деякі слова поперенести, розуміється, при помочі пера. Коли допис написаний так, що його легко виправити, бо й складачеві дуже важко бігати очима за виправленими словами й через те він наробиє багато помилок, редактор такий допис переписує, щоб він був чистий. Такий допис йде до складача. Оператор сидить біля маши-

ни і має перед собою розложені гузіки по яких торкає пальцями. Таких гузіків є 6 рядів, в кожному ряді по 15, отже разом 90 гузіків. Ті гузіки є поділені на три частини: в першій з лівого боку частини містяться значки з малими буквами, в середній різні знаки і числа, а в останній значки великих букви.

Оператор повинен пам'ятати, де котрий знаходиться. Звичайний добрий оператор повинен торкнутися около 4 тисячі разів на годину, що зробить око по 3 колумни на 2 години. Окрім це оператор мусить пиляче угажати на хід машини. Очима читає, руками перебирає по гузіках, а ухами слухає як йде машина. Мусить слухати, чути ліній, яку він набрав, пішла в своє місце, дали чи відливає, а якщо, чи букви пішли на своє місце. Мусить слухати тому, бо як машина в котрій місці стане і затримається за добою, то може ушкодитися.

Металь, з якого відливаються ці рядки з буквами, тоніється в банюку і розтопленій вже помішанкою його в форму, де приїде ліній з буквами. Металь складається з около 75 процентів олова, решта цина і хемікал аванцій антімонія. Гріється його до 550 степенів, так що є рідкий. Давніше, коли складали букви руками, вчені переконалися, що олово, яке береться в руки і пил, який дихається, дуже шкідливо впливає на здоров'я людини. Вони признали, що друкарі живуть найкороче.

А при лайнотайпі це ще додаток до того. Олово, яке торкається в банюку, помагає, так сказати-б, випарює. Той опар є в формі дрібнених частинок, які під час топлення постають і знаються у воздуху. Оператор є перший, що не найгуще мусить вдихати. Олово не можна вийняти з грудної медичиною.

Колумни маситиєся друкарським чорнилом, відбивається тимчасово і перепадається назад до редактора. Редактор переписує, перевіряє й виправляє блуди, які робить складач. В редакції називають це коректурою. По цім колумна йде назад до складача. Там знову набиратимуть виправлений редактор помилки й вкладать виправлений ліній на місце недобрих.

На столі, де вкладається колумно до порядку так, як бачимо їх в газеті, лежать залійні рямці, форми. Весь набраний і скоректований матеріал редактор розподіляє на сторінки, а метралаж вставляє їх у форми. Для "У.Р.В." таких форм є шість — на кожну сто-

рінку форма. Зложений у форму матеріал міцно стискається, його відбивають ще раз на папір і редактор прочитує ще раз, щоб не було блудів після по-

правки. Так робиться з кожною формою на кожну сторінку. Коли форми готові, їх дається на прес-машину.

T. J., лайнотайпник.

ЯК "УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ" ДРУКУЮТЬСЯ НА НОВІЙ МАШИНІ.

Наша нова прес-машинка може друкувати газету від 2. до 8. сторін нараз. В отій машині є дві великі плити, на які кладеться форми до друку. Одна плита є на доліній в машині, а друга на горі в тім самім положенні. До кожної плити є циліндри, по під які закладається папір з рола.

В машині є 4 корита куди наливається чорну краску. Коло кожного корита є 4 валки: один залійний, а три робулові. Оті валки автоматично мацаються у чорну краску й розмазують її по формах.

Коли форми готові до друку, їх кладуть в машину на плити. Кожна сторона газети має одну окрему форму, цебто рямці, в які вкладається всі значки, букви. Коли мається, друкувати газету на 8 сторін, тоді 4 форми кладуться на горішню

плиту, а 4 на долішню. Ті форми стискаються ще раз ключами, щоб вони не вискочили з плити. Коли форми замкнені, тоді регулюється чорну краску в коритах і там, де є кат, дається більше чорної краски. Після того пускається папір з рола, який автоматично переоскується по під перший доліній циліндер, циліндер отой притискає папір до форми й відбиває перший бік, 4 сторінки. Відтак йде папір по під горішній циліндер і відбиває 4 сторони на другій бік. Тоді посувається на фолдер, який складає оту газету в четверо й викидає газету готово до експедиції, до виласки читачам.

Наша нова машина друкує й аравам складає коло 5,000 примірників на годину — не робить різниці, чи то на 4, 6, чи 8 сторін.

H. Бідюлка, пресмен.

ЯК РОБИТЬСЯ ЕКСПЕДИЦІЯ.

Експедитор, цеб-то робітник, що займається випуском газети "У.Р.В." кожноїчасу мусить переглянути адресар всіх переписатників "У.Р.В." Він перевіряє його, переконається, чи кожний переписатник на тому самому місці, чи він не змінив місця побуту й замешкання, а тим самим чи не змінилась його адреса.

А вже що до зміни отих адресів то ім не має кінця. Робітники йдуть все за працею, шукають за його, а за ним везді йде їхня газета "У.Р.В." Вона теж мандрує. Найбільше мандрують а місця іммігранти, а з ними разом мандрують і "Українські Робітничі Вісти". Щоб ці товариші, що шукають за роботою й мінють місце побуту, діставали нашу газету, вони пишуть до адміністрації "У.Р.В.", подають нову адресу, а в експедиції виймається стару, а на її місце вкладається нову адресу переписатника. Такі зміни бувають що дня і то дописи чисельні.

Коли-ж вже складено новий адресар, його відбивається на довгій, жовтій, паперовій сму-

зі, биндоці. На ній друкується адреса. Оту биндоцку з надрукованими адресами зшивається на ручну машинку, якою й наліплюється адреси на перха газети.

До тих місцевостей, де є кілька канцелярських переписатників, зашивається чиєсда "У.Р.В." в один зшиток, степлілі надіплюється на окладинку, а імена переписатників відбивається на газеті. А тоді вже на місці зшиток отой розгортається й газету розносять до призначених бачків, а в більших містах передає листо до переписатників во хатах.

В тих місцях, де є один переписатник, газету "У.Р.В." зашивається кожному особно. Коли-ж в експедиції вже всі примірники "У.Р.В." готові до виласки, їх вкладається в спеціальні поштові мішки, поділені по провінціях, ладується на трок і відвозиться на пошту. Там видають мішки до поштів і вони йдуть до своїх надісланих товаришів-читачів.

I. Славська, експедитор.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

(Написав Л. Цукерман).

(Продовження.)

Система каналів обігу перебуває в руках монополярно-організованої групи капіталу. Фармер не має куди вдатися, бо поза цією системою нема шляхів розподілу. Тому всі нараховання, що їх стягають монополісти, можуть викликати незадоволення, але вони все-ж таки будуть виплачені, наскільки фармер не має інших шляхів збуту своєї продукції.

В період депресії агенти розподілу перекладають можливі втрати на фармерів. Проти фармера стоїть об'єднаний великий капітал, який "законно" грабує фармера, забираючи в нього не тільки заробіток поточного року, але й навіть його заощадження.

Сприятлива кон'юнктура підчас війни заохочувала фармера поширити засівну площу. Для цього потрібний був кредит, потрібні були машини, худоба, угноення й робочі руки, тоді, як прибутковість, що неспинно зростала, підчас війни утворила спекуляцію землею. Фарми куповано і продавано і знову перекуповувано в надії на великі прибутки. Купівлю земель проваджено по такій набитій ціні, що коли почалась криза, то ті, що купили землю, не бувши

спроможні оплатити покладені на них зобов'язання, — збанкрутували.

Усе поширення фермерського господарства підчас війни провадилося в надії на високі ціни. Вдарилась криза, ціни впали в 2 рази, зобов'язання-ж залишилися попередні, залізничні тарифи ще більш підвищилися, ринок Європи відчув нове скорочення, Федеральне Резервне Управління (Злучених Держав) підвищило процент урахування, скоротило приплив капіталу, особливо в сільсько-господарських районах, утруднивши маневрування розмірів.

Банки вимагали виплат, а промислові ціни не спалили. Фінансова політика американського президента Куліджа дала банкам змогу здобути величезні зиски, призвівши одночасно фармерів до банкруцтва.

Уряд великого капіталу провадив отверту класову політику. Це виявилось не лише в банківській політиці та підтримці залізничної компанії, але й в податковій байдужості. Прибутки фармера швидко підупали, а податки зростали.

1921 року податки склали 17% річного прибутку. Обеззброєний фармер був розбитий зорганізованим ворогом. Почалися банкруцтва.

У стеяті Мічиган, особливо вигідно розташованому в розумні ринків збуту (він лежить біля міста Чикаго на Великих озерях), в роки кризи рівно 10% усіх фармів були цілком покинуті власниками, на 17% господарство велося лише в частковому обсязі; із житлових будинків, що були на фармах всієї країни, в роки

кризи стояли пустою від 5 до 14%.

Великий капітал подає на конгрес свою програму послаблення сільсько-господарської кризи. Він годув фармерів непевними обіцянками й добрими батьківськими порадами. Губернатор — тодішній міністер торгівлі, а нині президент республіки — говорить про те, що треба скоротити сільсько-господарче виробництво, поліпшити інформацію й удосконалити організацію. Він ані слова не сказав про те, щоб урядувати фермерське господарство, необхідне зниження залізничних тарифів та контроль над агентами розподілу фермерських продуктів. Він не мав змоги зробити цього, бо й сам репрезентував великий капітал.

Фармери перестали почувати себе незалежними людьми. Фармер відчув, гостро відчув, що його затягло в зубчасті колеса всього капіталістичного механізму. Фармер почав дивитися на великий капітал, як на свого класового ворога, він шукає рятунку в колективному виступі. Він намагається створити свою власну кооперацію, свою політичну організацію. Він попадає на вулку тих політиків, які гадають, що врятування фармера може бути досягнуто парламентською боротьбою з великим капіталом.

Зорганізовується третя фермерська партія. Вона провадить боротьбу. Вона пропонує свої проекти оздоровлення сільського господарства.

1921 року в обох палатах Злучених Держав ухваляється т. зв. "Emergency Tariff Act", що передбачає накладання мита на довіз чужозем-

них сільсько-господарчих продуктів у розмірі 35 центів на бушель пшениці, 15 — на маїс, 25 — на картоплю й т. ін. Президент Вудсон наклав тоді своє veto на цей закон, покликаючися на те, що він фермерам все одно не допоможе. Він мав рацію наскільки фермери в освітньому були зацікавлені не в скороченні чужоземного довозу сільсько-господарчих продуктів, а в поширенні свого експорту та в утворенні на території Злучених Держав тих умов, за яких великий капітал не мав би змоги безсоромно обдирати фермера.

Останнім невдалим наслідком боротьби фермерів з промисловим капіталом був проєкт Мак Нері Хогена, званий офіційно — контролем над зайвною продукцією. Економічна суть цього проєкту була в організації фармера в кооперації, або, шляхом використання тих кооперативних організацій, що вже були, в зібранні з внутрішнього ринку й продажу закордон такої кількості основних сільсько-господарчих товарів, щоб ціна на ці товари підвищилася до суми, рівної на світовому ринку, плюс — мито.

Кудидж наклав на фермерський закон veto, і фармери ще раз відчували, що парламентським шляхом не можна боротися з великим капіталом.

(Далі буде.)

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти"! Не забувайте також про пресовий фонд одинокій українській робітничій газеті!

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНИ

ви завжди дістанете найкращі й найновіші книжки: оповідання, повісті, романи, наукові, економічні, соціальні і ін.

У НАС Є:

- Багатий вибір театральних підручників для великих і малих драмгуртків;
- Найновіші журнали з Радянської України;
- Річні нотки для хорів і сольних співачок;
- Річні музичні інструменти;
- Перуки, малювальні, все потрібне для драмгуртків;
- Грамофонні рекорди й грамофони.

ЖАДАЙТЕ нашого каталога. Разом з каталогом містяться ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всілякі поради, виконує різні припорушення, пересилає гроші до старого краю, вибирає офіційні, продає вишфурти. Обслуґа ТОЧНА І ДЕШЕВА. Можемо самі переконатися.

Пишіть на адресу: WORKERS AND FARMERS BOOK STORE або INFORMATION & FINANCIAL BUREAU 550 Selkirk Ave., Winnipeg.

ТОВАРИШ РОБОКРО! Поміть до своєї сторінки згадати про своїх друзів, які працюють в Україні. Поміть з усіх усюдів і про всі!

Сторінка Робітничих Кореспондентів

ТОВАРИШ РОБОКРО! Поширюйте свою газету між робітниками в фермерській Україні! Зробіть свою сторінку справдію трибуною трудових мас!

ХТО Є ДОПИСУВАЧІ І ПРО ЩО ВОНИ ПИШУТЬ?

Читачині "Українські Робітничі Вісті", я бачу чимало дописів з усіх сторін, з усіх варієнтів праці. Пишуть робітники і не робітники, пишуть самі робітники вперст відтам, де працюють. Всі пишуть, тільки я вважав місцевості ніхто ні про що не вгадає. Тому напишу вже я, а ви там справте, щоб було добре і помість в нашій газеті.

Отакими словами починається мало-ціло кожний допис, що їх пишуть і надсилають до редакції "У.Р.В." дописувачі. Кожного дня дивитися листар наперед себе велику торбу, повну усіх листів від робітників і фермерів та газет з цілого світу. Високій, стрункий листар аж утирається від тугарем отих паперів. Деке виставляв він, як листи бойові полонину отих паперів з своєї торби в Укр. Роб. Дому.

В кімнаті армізації сортують ці листи, перецькують їх і передають до відділів організації та до редакції "Українських Робітничих Вістей", "Фермерської Життя", "Робітничої" і "Світу Молоді". Найбільше з усіх дописів лістається до "Укр. Роб. Вістей". Кожного дня буває 4—9 дописів. А вже найбільше приходять їх в понеділок і вівторок. Звичайно, під неділю є більше вільного часу тому й більше пишуть. Всі дописи до редакції "Укр. Роб. Вістей" вписується в книжку й складається в окремі окладники, там вони й чекають своєї черги.

Кожне число "Укр. Роб. Вістей", головно-ж з 16-го березня, коли збільшено газету на 6 сторін, вимагає 8—12 дописів. Й ті дописи треба опрацювати. Допис пишуть наші робітники й не робітники велико. Хто є вправний вже в писанні й заснові собі законні мови, щоб-то грамотику, того допис є цілком, написаний здебільшого поправно. Над такими дописами мало приходиться витрачати часу. На жаль, таких дописів є в нас дуже мало. Буває на 14—17 дописів трапляється тільки один написаний справно. Такий допис опрацьовується червонолом і він в організації йде до лайнотайпшиків до набору.

Інакше буває з всіма іншими дописами. Їх перепикується на чисто.

При опрацюванні дописів головну звертається увагу на затриманні вартості і правдивості допису, щоб нічого не втратити й нічого не додати тако-

го, про що не загадував самий дописувач. Як же воно виходить, що дописувачі пишуть довгі дописи, а вони на сторінках "У.Р.В." являються короткими? Коли-б кожний дописувач склав за тим, чому його допис обрешено, він найшов би те місце, де втвали допис, а тоді й пригадувався-б над тим, чому зробили опрацювання над дописом. Звичайно буває, що при опрацюванні дописів усувається зайву, сварку, накідування, погрози, знеркується уяві фрази й спростовується неправильні зазначення. Дописи з розтяжним змістом, в яких є багато слів, а менше самого змісту, більше сиблюється, усуваючи зайві слова й речення.

А найбільше в праці коло таких дописів, в яких дописувач хоче на раз все і про все розказати. Такі дописи є робітні думками, переповнені масою ключів, анекдотів, подар, частушок з фальшивими зазначеннями. Працюючи над таким дописом, не раз і віт виступав на чоло, темни в очак. Так і здається, що серед того рота дописів самий себе загубив, згубив. Правда, таких дописів є чим раз менше й це власне добре.

Від 1. січня 1929 р. по день 22. травня до "Укр. Роб. Вістей" наспило 713 дописів. Всіх дописувачів, що написали ці дописи є по сьогодні 397. Між ними є мале число робітників й треба сказати, що саме вони найменше пишуть. Головні кадир дописувачів, це робітники й фермери, що вперст пишуть з варієнтів праці, пишуть з найдальших закутків Канади, з найглибшої підземелля, з майнів, з найгустіших лісів і геків.

І саме тим дїява сторінка дописувачів для всіх. На оцій сторінці є записане моголістими від праці руками все життя українських працюючих в Канаді враз з їхніми стражданнями. На оцій сторінці говорять робітники самі своїми збобліжаними устами, самі викривають усі страхїтї найчорнішого вивиску їхньої праці, вони й самі клічуть одні одних готовитися до класових бойів за визволення праці й набат капіталу. На сторінках "У.Р.В." дописувачі підсумовують організаційно-освітню працю, а викривають ці недоліки, недомогання, спрямовують у правильне русло. Самі працюють і самі контролюють свою працю.

От в чому є вартість сторінки дописувачів в "Укр. Роб. Вістях".

Працітнік дописів.

ОН ДЕ СПРАВЖНІЙ ВОРОГ ПРАЦЮЮЧИХ.

Я маю нагоду зустрітиса з такими робітниками, що читають "Укр. Роб. Вісти". Я так само є читачем "У.Р.В." Дехто з читачів нашої газети є тої думки, що кожний часине стоїть на бізнесі, мовляв, ті, що займаються виданням газет хочуть легко жити. Я відповдив все таким же малозвідомим робітникам, що не всі газети друкуютьса на бізнес, от приміром "У.Р.В." видається тільки тому, щоб вказувати працюючим шляхи в боротьбі проти пануючої класи капіталу.

Отих робітників, що висказували свої думки про часописний бізнес, спитав я, чи вони читають ще які українські часописи. Відповідь була, що так. Вони читали "Укр. Голос", "Кан. Фармера" й інші. Далі став я запитувати їх, чи будь-коли чи-

тали вони в тії панській пресі, от хоч-би і в "Укр. Голосі", щоб пан Свістун писав про злиденне життя робітників і фермерів в Канаді? Ні. Він організує й пише тільки за православну віру. Що там бждить Свістун, а й інших таких віднаївних о-де питання, чи робітник має роботу, чи він в сьогодні, чи ні. Ім важке тільки те, щоб робітник був православним.

Я пригадую собі ще ті часи світової війни, як до нас готували австрійські офіцери: Три дні не їдз, а весело дивиса і гонорують, що ти воєк, що ти борешся за цісара і вітчизну... Пригадую собі й ті дні, де і я був православним. Колись я також вірив у православ'я. Що-ж? Бачив з, що з отого вірування нічого немає й злидини не то що не відженет,

а ще більше насядуть, зявися я за інше життя.

Ну, воєльм хоч би й роки світової війни. Скільки-ж то було в ній усеяких пошків, так знаних фельдкураторів (польових отців)? Що-ж вони там робили? Благословили нас, кропїли свяченою водою, аби нам бог поміг побити ворога. Вони не дивились на заповідї того самого бога, що навчав "не вбивай!" І що-ж зайняли мені отой "ворог", що стоєв до противної сторони колючої перегороди й окопів, яких накачували попи мордувати? Там-же було так само працюючі. Ніхто з них не сгяв рукою за мого майно, так само я й другі такі теж не хотіли заграбити маєтку у тих робітників — "ворогів". Ми-ж ніколи в житті перед-

тим не бачили один одного, а зараз у війні були примушені колоти себе багнетами, стрїляти один в другого. За що-ж?

Оті дні повні найчорніших злидин, що я їх пережив самий, а разом зі мною переживали й переживають далі всі працюючі, дали мені повну віру, нову науку: Хто би то не був з працюючої класи якот-б він не був національностью — він не є для нас, робітників і фермерів ворогом. З ним треба нам обєднуватиса в бових пролетарських організаціях й в інших рядах збитого лаюво піти бо-ротьбою проти сві-пного, одного ворога всіх працюючих. А тим ворогом є капітал, є зараз пануюча класа враз з їхніми наємними слугацькими, Гемільтон, Онт. Б. Ск.

В БОРЬБІ ЗА ПЕРЕМОГУ ОБЄДНАЙМО НАШІ СИЛИ.

В день святкування 4-ої річниці існування нашої відділу І.К.М. в Монреал, Кве., ми розгорнули широку й нашії місцевості кампанїю за поимими членами. З приводу цього ми також влаштували масове віче на Фронтенак 12-го травня. Метою віча було засувати робітничий неорганізований моголіт засідання, які вона має виконувати в канадській країні.

Голова мітїнгу тов. Вакеман вступивий словицьвідмачив, що І.К.М. скликає цей мітїнґ в справі кампанїю за новими членами. І.К.М. являється однією організацією, яка освідомлює молодих робітників та робітничі на дієвних боєвих працюючої класи. Відтак промови тов. Байчук від імені І.К.М., який у своій промові проанализував стан молодих робітників від часу панитива до сучасного моменту. Від імені І.К.М. промовляла ще така Волівська. Вона говорила про комуністичний рух й значіння організації взагалі та підкрєслила необхідну будучий світової війни, в якій робітничая моголіт відграєватиме головну роль. Тов. Берншта, який в той час знаходився в Монреалі, передав палкий, революційний привіт від наших товаришів з Монреала, Кве.

Після цього була дискусія та запити до товаришів бесїдників. Відтак тов. Гемф сказав багато корисного для нас, обговорюючи відношення патріотичних організацій. На тому ми закінчили наше масове віче. Молоді робітники й робітничі не стїють пока ламати нашої організації І.К.М. й комсомолу, приходите частіше на наші масові віча та на підприємства, вступайте до наших організацій, а тим самим ви докажете, що ви є робітниками нашої класи.

В боротьбі за перемогу робітничої класи обєднаймо всі наші сили. Робокр. Монреал, Кве.

НАВЧІМСЯ, ТО БУДЕМО ЗНАТИ.

Найбільшим нещастям працюючих чорноробів, це темнота й байдужність. Велика частина чорноробів цілком не стараться вглибити себе в обставини своєї життя й застановитися над питанням, чому вони бїдують. Життя чорноробів чужим розумом й не хочуть розуміти, що найкращою школою, яка призначається до інтелектуального розвитку, це життєва практика.

Жити чужим розумом — значить те саме, що здоровому чоловікові простирати руку за кавальком хліба. Це значить, бути цілком здоровим калікою. Це значить носити на карку гоголю, а не послугуватиса своєю здоровим розумом; мати очі, а не бачити тої несправедливості, яка крутом діється.

Таких калік ботв, нипать, морять голодом, а вони лише злізутька й мовчати і не скажуть найменшого слова на свою оборону. Жалко дивитиса на таких людей. Свідомий робітничий елемент втирає чимало енергії на освідомлювання цієї занадбанної маси. Він стареться видипшугити цю масу з цього положення, втягнути її до культурно-освітніх організацій і поставити її парівні з свідомими членами робітничої класи. І

Після цього була дискусія та запити до товаришів бесїдників. Відтак тов. Гемф сказав багато корисного для нас, обговорюючи відношення патріотичних організацій. На тому ми закінчили наше масове віче. Молоді робітники й робітничі не стїють пока ламати нашої організації І.К.М. й комсомолу, приходите частіше на наші масові віча та на підприємства, вступайте до наших організацій, а тим самим ви докажете, що ви є робітниками нашої класи.

В боротьбі за перемогу робітничої класи обєднаймо всі наші сили. Робокр. Монреал, Кве.

Після цього була дискусія та запити до товаришів бесїдників. Відтак тов. Гемф сказав багато корисного для нас, обговорюючи відношення патріотичних організацій. На тому ми закінчили наше масове віче. Молоді робітники й робітничі не стїють пока ламати нашої організації І.К.М. й комсомолу, приходите частіше на наші масові віча та на підприємства, вступайте до наших організацій, а тим самим ви докажете, що ви є робітниками нашої класи.

Після цього була дискусія та запити до товаришів бесїдників. Відтак тов. Гемф сказав багато корисного для нас, обговорюючи відношення патріотичних організацій. На тому ми закінчили наше масове віче. Молоді робітники й робітничі не стїють пока ламати нашої організації І.К.М. й комсомолу, приходите частіше на наші масові віча та на підприємства, вступайте до наших організацій, а тим самим ви докажете, що ви є робітниками нашої класи.

Після цього була дискусія та запити до товаришів бесїдників. Відтак тов. Гемф сказав багато корисного для нас, обговорюючи відношення патріотичних організацій. На тому ми закінчили наше масове віче. Молоді робітники й робітничі не стїють пока ламати нашої організації І.К.М. й комсомолу, приходите частіше на наші масові віча та на підприємства, вступайте до наших організацій, а тим самим ви докажете, що ви є робітниками нашої класи.

над промовами, які час від часу маємо нагоду почути від наших перодових товаришів? Вони закликають нас до науки, закликають нас помігти страйкерам. Байдуже, наші діти мають хліб, по що нам клонотатися голодними дітьми майнерів?

На кілька сот тисяч українського працюючого загалу в Канаді лише заледно кілька тисяч належить до освітної організації ТУРФДім та Робітничого Запомогового Товариства і то не всі члени цих організацій виявляють активність. Побуде в організації якійсь час мовчїсть і виступас, бо вже змучений організаційною працею. Деякі заплітають свої вкладки до Р.З.Т. через кілька місяців, а потім "заخورють" на пару тижнів, відстануть запомогу, яка кілька разів перевищас заплачені ними вкладки й перестають бути членами. Вони дістали, свої гроші назад з добрим процентом, не таким, як дав би їм Бенк оф Монреал, тому нема потреби стояти далі в організації.

Запитайте такого хитрого "бізнесмена", чому він покидав організацію, яка стала йому в прїгоді в його нещастю, то почувте від нього, що його обставини не позволяют йому бути далі в організації. Ніколи не чуєи, а його обставини позволяли йому кунити авто, або фарму, або заескуруватиса в буржуазних асекураційних компаніях.

І не раз застановлявся над тим, чого власного бажас та сіра, несвідомая маса? Коли вона німає себе, своїх ворогів й прїятелів? Знаєш, що такий стїан річної не буде й не може довго існувати, та все-ж така жаль цієї маси, яка є бдукає в темряві й не хоче бачити світла.

Вегрелі, Ала.

КАЖУТЬ, ЩО ВСЬО ЗНАЮТЬ.

По довгих зимових місяцях в помукванні за роботою я був змучений оставити Торонто й виїхати кудись далі. Звідати чимало міст, я опинився впрїтї на екстра Генку недалеко Гемілтану, Онт.

Тут платять по 30 ц. на годину. Праця важка. Робітничі гонять в роботі гірше чим кітими. Харчі погані. Працюють по 11 годин, а то й довше. Тутешні робітники, це головно імігранти узских національностей. Між ними є чимало й українців. Газети робітничої майже не читають, за винятком кількох свідоміших, що перелічався "У.Р.В." Всі прочі цікавляться голловою картома.

Прїйдуть 7.30 годин чи пізніше вечером й замість випокрїстатї тих праи хвилини на прочитання газети чи книжки, вони беруться за карти й грають аж до пізньої ночі. Їх не обходить, що там у світі діється, не цікавляться робітничим рухом, вони не бачуть навіть самі своїх злидин.

Я пробував кілька разів заходити до їхніх приміщець, щоб їм дещо пончитати з "У.Р.В.". Де там! Нічого їм не беретсця. Кажуть — нам газета їсти не дасть, ми так вель знаємо, що нам треба.

Та я гадаю, що й їх не задовго заставить саме життя, всі оті злидині й вивис їхньої праці звернуты з отого шляху байдужности й неграмотности. В. Ч.-ж. Торонто, Онт.

ГЕЙ, МОЛОДЬ! МАНДРУЄМО!

На тепле сонце й зелену травичку мандрує вся українська моголіт зорганізована при відділі ТУРФДім у Віндзері. Ми перші їдемо цього року на фарму Р.З.Т. до їст Кяндонат. Рано-раненько цієї неділі, 27. травня, в 8.30 годїни, всі сходимося до Укр. Роб. Дому, тут переїдемо свої ради й точно в 9. годїни рушимо в дорогу. Зі собою заберіть торбишка, щоб їх переїсли через плаче. До тих торбинок заледите бохонець хліба, дуже мало з мєса, трохи масла, 3—5 яблоск, 2 помаранчі, 1 цїтру, 1 плащину з водою, 1 горня й невеличку тарїлку на кушешу (мамалігу), 1 люка, трохи цукру й солс, 1 пару чистих панчів чи скарпеток, 1 чисту хусточку до носса й 10 ц. на маслянку. А не забудьте взяти голку й нитку. Вбийте легкі й мїцьні черевки. Принесіть зі собою посвідка від ваших родичів. До цієї мандрівки хай готуються всі ті, що належать до Секції Молоді, так само й усі Укр. Роб. Школи. Радо вітаємо й родичів, що бажать з нами мандрувати. Старших товаришів прохаємо на 5. год. вечером прїїхати гарами й пїзвїтї нас-менших назад до Укр. Роб. Дому. Добре? Комітет Мандрівників С. М.

ТАКИЙ ТО ВЖЕ ЗАРОБИТОК РОБІТНИКА.

Дня 19. квітня трапився в ріані Геріса в Торонто, Онт. такий випадок: робітник, Юрко Бурлака, що робив вже 5 років у цїї ріані при машині, яка гоєить вітер для втримання холоду й замороження мєса, попав на колесо цієї машини. Саме тоді, як уривася пас, робітник хотїв його досягнути й вал, на якому є оте колесо, вхопив отого робітничаса за сестер і почав ним крутити до того часу, аж несталася на шому обрання. Відтак голого відспїнуло на бік, поламавши йому ногу, ребра й руки. Можливо, що він вилькїстєть з тих ран. Та ледки чи вернесть в него назад оте здоровля, що було до того страшного випадку. Зараз він є в шпиталі.

Робітник той не належав до жадної організації. Правда, він мав думку вступити до Р.З.Т., та все чомусь відтанув на пізніше. Він радо все жертвувал на робітничу справу, працював і в драмгуртку. Якось я відвідав Юрка Бур-

лаку в шпиталі. Тут побачив і ще-одного робітника, що недавно прїїхав з краю. Він тут робив при будові одного готельного ріані при машині, яка гоєить вітер для втримання холоду й замороження мєса, попав на колесо цієї машини. Саме тоді, як уривася пас, робітник хотїв його досягнути й вал, на якому є оте колесо, вхопив отого робітничаса за сестер і почав ним крутити до того часу, аж несталася на шому обрання. Відтак голого відспїнуло на бік, поламавши йому ногу, ребра й руки. Можливо, що він вилькїстєть з тих ран. Та ледки чи вернесть в него назад оте здоровля, що було до того страшного випадку. Зараз він є в шпиталі.

Робітник той не належав до жадної організації. Правда, він мав думку вступити до Р.З.Т., та все чомусь відтанув на пізніше. Він радо все жертвувал на робітничу справу, працював і в драмгуртку. Якось я відвідав Юрка Бур-

лаку в шпиталі. Тут побачив і ще-одного робітника, що недавно прїїхав з краю. Він тут робив при будові одного готельного ріані при машині, яка гоєить вітер для втримання холоду й замороження мєса, попав на колесо цієї машини. Саме тоді, як уривася пас, робітник хотїв його досягнути й вал, на якому є оте колесо, вхопив отого робітничаса за сестер і почав ним крутити до того часу, аж несталася на шому обрання. Відтак голого відспїнуло на бік, поламавши йому ногу, ребра й руки. Можливо, що він вилькїстєть з тих ран. Та ледки чи вернесть в него назад оте здоровля, що було до того страшного випадку. Зараз він є в шпиталі.

ПРО ВСЕ ПОДБАЛА КОМПАНІЯ...

Звєсно, що у північній Манїтотї є великі багатства усіхких мінералів. вже у Флінн Флар починається майна Годсон Бей компанїї. Роботу трудно тут дістатї, хіба за хабарї можна найти працю. Зараз з вєсно працює тут чимало робітників. Одні рївають ярду на верху, другї є зайняті як карєнтерї, стодірі й механїки при устанавлюванні стїннї й верху у Домїніон Бридж компанїї.

Отут на 87. милї немає ні одного готельного до снання чи ресторана. Немає де перелатї, ні що поїсти? Є тут так званий павер гавз на 16 X 16 фїтїв в ньому сплять робітники, поукладавшись один на одному. З гори, крїзь діраву стрїху капнає вода, олива, повно бруду й порошу. Нема нічим дихати, ні де перелатї.

Голодні робітники, скрадаючи, їдуть до компанїїної кухні, щоб там загасити спрагу голоду. Так є вже трудніше, бо в дверях стоїть придверник й кожний, що працює в компанїї, має свій номер на шпанї. Правда за 50 ц. дадуть і тут поїстїти, але хто-ж має отих 50 ц.?

Є тут нул рум'яна компанїїних шерптах. В тому нул рум'яні є вечером картографїя. Прїступаючи до покєра, треба купити за \$10.00 чєси й низи граєтьса при столї. Власник стягас по 25 ц. від гєйма кожного вечера. Грають на 4. столас. Тї, що програють свою пєйду, їдуть спати; хто виграє, низиє чєси на гронї. Тут бувають і фахові грачі, по професїї.

їду мають робітники кєпєську, шкода тільки, що платять за пєї по \$1.25. Є ще й тут шов, де також робітничї витра-

ТОВАРИШ РОБОКРО! Поміть до своєї сторінки згадати про своїх друзів, які працюють в Україні. Поміть з усіх усюдів і про всі!

ТОВАРИШ РОБОКРО! Поширюйте свою газету між робітниками в фермерській Україні! Зробіть свою сторінку справдію трибуною трудових мас!

Звєсно, що у північній Манїтотї є великі багатства усіхких мінералів. вже у Флінн Флар починається майна Годсон Бей компанїї. Роботу трудно тут дістатї, хіба за хабарї можна найти працю. Зараз з вєсно працює тут чимало робітників. Одні рївають ярду на верху, другї є зайняті як карєнтерї, стодірі й механїки при устанавлюванні стїннї й верху у Домїніон Бридж компанїї.

ОБЇЗДКА ОРГАНІЗАТОРА ТУРФДІМ І Р.З.Т. ПО СХ. КАНАДІ.

Цим повідомляється всі відділи ТУРФДім, Жїночої Секції і РЗТ, що згідно з ухвалями Десятого Зїзду ТУРФДім і Пятого Конвенції РЗТ, Центральної Виконком ТУРФДім і Головний Заряд РЗТ висилають на організаційну обїздку тов. Івана Стокאלюка, який перше обїдє схїлду Канаду, а потїм захїдду.

Тов. Стокалоук відвідає слїдуючі місцевостї: Ошана, Онт.—28. і 29. травня. Поїтїлуд, Онт.—31. травня. Нью Торонто, Онт.—1. червня. Вєст Торонто, Онт.—2. і 3. червня.

Товариші й товаришкї! ЦВК ТУРФДім і Головний Заряд РЗТ звертаються до вас з просьбою, щоби ви проголосили в своїй місцевостї добре всі ці мітїнги та постаралися зробити їх як найбільше-успїшними.

За ЦВК ТУРФДім, М. Шатульський. За Гол. Заряд РЗТ, О. Хомїцький.

ВЕЛИКА ПСИХОЛОГІЧНА ДРАМА

В ПЯТНИЦЮ 24. І СУБОТУ 25. ТРАВНЯ
В УКР. РОБІТНИЧОМУ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

показуватиметься

ВЕЛИКА ПСИХОЛОГІЧНА ДРАМА

ЗЛИВА

(SADIE THOMPSON)

На далекому острові стоїть залогою американська військова частина і паном того острова є губернатор та набірний піл. Але приїждить ще на той остров і дівчина Сейді, вільнодумна, і надто вільнодумно поведінкою, але це не правдива, прима в своїх поступках. Набожний піл, що живе в тому-ж одному готелі, що й дівчина Сейді, починає переслідувати її іби за неморальну поведінку. Приходить довший сезон на острові. Дивни і ночами падають дощі. І як дощеві краплі вбиваються в мізок своєю монотонністю, так і переслідування пона доводять до рощачі біду дівчину Сейді. Фарисейство пона вилежено в цій фільмі дуже аскраво. Коли два роки тому надра драму "ДОНЦ" ставив один з вініпегських театрів, то пона протестували проти цієї постановки. В державних театрах Радянської України з великим успіхом йшла ця драма десятки разів. Приходить побачити її в найбільшій патишці або суботу!

В ПЯТНИЦЮ, 24. ТРАВНЯ ФІЛЬМА ПОЧНЕ ПОКАЗУВАТИСЯ ВІД ГОДИНИ 8.15 ВЕЧЕРОМ.
В СУБОТУ, 25. ТРАВНЯ ПЕРША ЧАСТИНА ПОЧИНАЄТЬСЯ В ГОД. 7-й ВЕЧЕРОМ, ДРУГА В ГОД. 9-й.

ЦІНИ ВСТУПУ: ДЛЯ ДОРОСЛИХ 25., ДЛЯ ДІТЕЙ 10 Ц.

В НЕДІЛЮ ВЕЧЕРОМ ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ. ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

ПРИХОДІТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМИ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім отримав три прекрасні фільми з Рад. України п. н. "ТАРАС ТРИСЯЦЬКО", "МИКОЛА ДЖЕРЯ" і "КРИЗЬ СЬОЗИ". Всі три фільми демонструються перше у Вініпегу й околиці, а описія підує в західну Канаду. Фільми будуть показуватися в такому порядку:

МЕДИСИН ГЕТ, АЛТА. — В Українському Робітничому Домі: "Тарас Трисяцко" — в понеділок, 27. травня; "Микола Джеря" — у вівторок, 28. травня; "Кризь Сьози" — в середу, 29. травня. Початок в годині 8.30 ввечером.

ДЕТЕРИДЖ, АЛТА. — В Українському Робітничому Домі: "Тарас Трисяцко" — в четвер, 30. травня; "Микола Джеря" — в п'ятницю, 31. травня; "Кризь Сьози" — в суботу, 1. червня. Початок в годині 8.30 ввечером.

КОЛГОРСТ, АЛТА. — В Одфелов Салі: "Тарас Трисяцко" — в понеділок, 3. червня; "Микола Джеря" — у вівторок, 4. червня; "Кризь Сьози" — в середу, 5. червня. Початок в годині 8.30 ввечером.

В кожній місцевості й кожна фільма показується тільки один раз на вечер, тому приходіть на час і качіть своїх знайомих. Дальша подорож буде оголошена в слідуючих числах "Українських Робітничих Вістей". Всі ті місцевості, де нема наших відділів, а бажади би бачити в себе ці прекрасні українські фільми, нехай негайно зголошуться до Центрального Виконавчого Комітету ТУРФДім у Вініпегу, подаючи одночасно, чи є відповідна хала й чи є у ній електрика.

ПРОГРАМА КАМПАНІЇ НА СПЛАТУ ДОВГУ ТОРОНТОНСЬКОГО У.Р.Д.

Членство вініпегських українських робітничих організацій радо відгукувалося на заклик сплатити довг, що тягнуть на торонтонському У.Р.Д. На ту ціль воно на своїх мітігах ухвалило влаштувати двотижневу кампанію. Програма кампанії:

В четвер, 23. травня, відбудеться в год. 9. в шкільній салі ЗАБАВА.

В п'ятницю, 24. і в суботу, 25. травня висвітлюватиметься фільма "СЕДІ ТОМПСОН".

В неділю, 26. травня, відбудеться в год. 2.30 по полудні, МАСОВИЙ МІТІНГ всего членства наших організацій і симпатиків, а ввечером **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ.**

ТОВАРИШІ! ЧИТАЙТЕ ЛІТЕРАТУРУ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ!

КОЖНИЙ з вас повинен цікавитися боротьбою пролетаріату міста і села на Західній Україні. А щоб бути в курсі усіх справ, треба читати літературу Західної України, головно-ж видання Комуністичної Партії Західної України. В нас можете дістати слідуючі видання Комуністичної Партії Західної України:

УКRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS. WINNIPEG, MAN.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСЬОГО ЧЛЕНСТВА ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ

Повідомляється все членство відділів ТУРФДім, Жінкексії й Секції Молоді у Вініпегу, що у вівторок, 28. травня, в годині 8-й ввечером відбудеться в салі УРД читання і дискусія звіту з Десного З'їзду ТУРФДім. Кожний член і кожна членкиня обов'язково повинні прийти в той день на означений час.

ЗАБАВА-ТАНЦІ!

В четвер, 23. травня відбудеться в Українському Робітничому Домі у Вініпегу

ВЕЛИКА ЗАБАВА.

В салі У.Р.Д. добра підога, гратиме добра музика — приходіть й батвеся.

Прихід і забава піде на сплату довгу Укр. Роб. Дому в Торонто. Початок в годині 8.30 ввечером.

ВІННІПЕГ, МАН.

В п'ятницю, 24-го травня, старший відділ Секції Молоді маюче піхоту на фарму РЗТ до привіт. Всі, хто чухе в собі сім'ю Віт 12 миль, хай готуватися в дорогу. Заберіть зі собою торбинку, обладуйте її хлібом, м'ясом, овочами й ще де-чим, щоб не зголодніти. 50 ц. теж не забудьте вжити зі собою.

ІСТ КИЛДОНАН, МАН.
Цим повідомляється українське робітництво в Іст Килдонан, що в суботу, 25-го травня, в Укр. Роб. Домі, старшаним Освітнього Комітету відбудеться літературний вечір, на якому товариші вислувають з найкращих українських поетів-письменників. Кожний робітник і робітниця повинні прийти і привести своїх знайомих. Вступ вільний. Початок в годині 8.30 ввечером.

В НЕДІЛЮ, 26-го травня, в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан відбудеться ВЕЛИКАВИЙ КОНЦЕРТ присвячений для відплати 13. роковин смерті українського поета і революціонера Івана Франка. Товариші робітники і товаришки робітниці! Приходіть на цей концерт-виступ громадико і качіть своїх знайомих! Програма на концерт багата і цікава, в яку входить багато творів І. Франка. Реферат про життя Івана Франка виголошить тов. Т. Тимчинський. Вступ за вільними датками. Початок в годині 8.30 ввечером.

ОБІЗДКА ОРГАНІЗАТОРКИ ЖІН. СЕКЦІЇ ТУРФДІМ.

Повідомляємо всі відділи Жінкексії ТУРФДім в західній Канаді, що організаторка І.К. Жінкексії відвідає рідну місцевість в такому порядку:

Порт Артур, Онт. — 28. і 29. травня.
Су Сейнт Мері, Онт. — 31. травня і 1. червня.
Бей Вю, Онт. 2. і 3. червня.
Солбри, Онт. — 4. і 5. червня.
Ковітон, Онт. — 6. і 7. червня.
Торонто, Онт. — 10. і 11. червня.
Вест Торонто — 12. і 13. червня.
Нью Торонто — 14. червня.
Гемітон — 16. і 17. червня.
Сейнт Кетерін — 18. і 19. червня.
Торора — 21. і 22. червня.
Веланд — 23. і 24. червня.
Порт Колборн — 25. червня.
Престон-Галт — 27. червня.
Киченер — 28. і 29. червня.
Брентфорт — 30. червня і 1. липня.
Лондон — 2. і 3. липня.
Форд Сіті — 5. 6. і 7. липня.
Торонто — 8. липня.
Ошава — 9. і 10. липня.
Монтреал, Кве. — 12. 13. і 14. липня.
Оттава, Онт. — 15. і 16. липня.
Коблат, Онт. — 18. липня.
Кірленда Лейк — 19. і 20. липня.
Руан, Кве. — 21. і 22. липня.
Тімміс, Онт. — 23. 24. і 25. липня.
Савт Портопайн — 26. і 27. липня.
Ансонья — 28. і 29. липня.
Форт Френсіс — 3. і 4. серпня.

Просимо відділи Жінкексії і всі братні організації лати наші організаторку всю моральну й матеріальну допомогу в її роботі.
За І.К. Жінкексії ТУРФДім, М. Ханісінська, секретарка.

НА ПРОДАЖ 6-кімнатова, вільна модерна хата. Л'юг 145X33. З переду і з задку хати є скриньові веранда. Під хатою збудований в камені селер. В кімнати-відпочивальні є фаярплейс. До стріт карі всего пів блочка. Продам на викуп. Дешеве за годинку. Зголошуйтеся на адресу: **570 REDWOOD AVE.** WINNIPEG, MAN.

ТОВАРИШІ! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

НОВА КНИЖКА

Цим подано до відома читачам й читачкам робітничо-фарисейської преси, що відділ ТУРФДім в Ошаві, Онт. видає книжку під назвою:

"ВІДГОМІН".

Книжка "Відгомін" містить кіляквітять гарних дописів і коротких оповідань з робітничого життя, які написав М. Гарасимчук.

Видаючи цю книжку відділ Т-ва Укр. Роб. Фарм. Дім в Ошаві має надію її з успіхом розпродувати. Гарасимчук подарував книжку в користь селатри дову, який тяжить ще на У.Р.Д. в Ошаві. Тому кожний читач й читачка, а віддані для кольторатаї З'їзду, повинні замовити цю книжку, чим принесуть велику користь до організації, а тов. Гарасимчука заохочуть до дальшої літературно-творчої праці. Ціна прим. 15 ц.

UKRAINIAN LABOR TEMPLE
236 Bloor Street E.
OWASAW, ONT.

ПОШУКУЮ Франца Маркелюча, з села Сараньї, повіт Горозька, Галичина. До Канади приїхав в 1928 році. Маю до нього дуже важку справу. Хто знає, де він, або сам хай відгосіться на адресу: **NICK ZUBRYN**
Box 202. SHAWINIGAN FALLS, QUE.

ПОШУКУЮ Пасифа Стаднічого і Павла Бодіра. Обидва походять з села Білобожичі, чортківського повіту, Галичина. Для обох маю дуже важкі старожарні справи і необхідно мені їх відшукати. Шість місяців про себе, або інформації про них до: **T. SUSIAK**
1928 ATKINSON ST.
REGINA, SASK.

НА ПРОДАЖ в добрім положенні в місті Нью Торонто, 5-кімнатова музична хата з верандою за шкільним садом. Під хатою хатко неметалічний салер. Будова хати займає 22X35 футів, на площі 25X110. Другий такий салер з'являється в місті. В салері вложений фарисей, в хаті вся підлога і терасні двері дубові. Хата має подвійні зимові вікна. Електрика і вода проточна. В хаті є електрична кухня, до котрої прилучені спеціальні ари. Хата добре лінійна і повільнолана. Вартує рому \$3500 в місяць. Три роки тому яка ця хату збудував сам себе, але з той причини, що моя асція слаба і мушину виїхати до краю, продаю за умірковану ціну. Інтересованих по інформації прошу писати на таку адресу: **TOFAN**
Box 44. New Toronto, Ont.

ПОШУКУЮ Дмитра Навалюка, з села Іспас, повіт Вільчизна, Буковина. Маю старожарний лист для шлюбу. Вистку про себе, або інформації про нього прошу слати на адресу: **ALEX LUCHEK**
1132 LANGLOIS AVE.
WINDSOR, ONT.

ПОШУКУЮ свого брата, Федора Романовича, з села Гостова, повіту Львівського. В роках 1922 і 1923 перебував в місті Ейнокс, Б. К. Вистку про себе, або інформації про нього прошу слати на адресу: **S. ROMANOWICZ**
311 JARVIS AVENUE
WINNIPEG, MAN.

ПОШУКУЮ свого батька, Георгія Яворського, з Заставно, Буковина. Батько перебував в Заставно Дерзавках вже 27 літ. Останні відомості мав я від него з Нью Йорку. Хто знав би його адресу, або він сам хай напише до: **HANOLY JAWORSKY**
296 JARVIS AVENUE
WINNIPEG, MAN.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

SHORE'S DRUG STORE
(ELIK & SHORE)
Cor. 20th St. & Ave. G.
SASKATOON, SASK.

THE BUILDERS MUTUAL SUPPLY CO. LTD.
285 Chambers St., Winnipeg.
Спродати всякого рода будівельного матеріалу.
Phone 22 879—22 870

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

ДР. Ф. РИБАК

М.Д. С.М. L.M.C.C.
ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР
З довголітньою практикою в шпиталях Вініпегу, Шілаго й Монтреал. Операції виконує в шпиталях.

Офіс: — 594 SELKIRK AVE.
Телефон: — 55 323
Резиденція: — 562 ALFRED AVE.
Телефон: — 54 900
WINNIPEG, MAN., CANADA

ПІТАЙТЕ ЗА

ASCO

НА ПІЛГУ ВІД ПРОСТУДИ, БОЛЮ ГОЛОВИ, КОЛЮК.

Аско пігулки усувають біль безболібно і швидко. Беруть їх на усунення болю голови, простуди, ревматизму, болю зубів, безсонності, нервовості і т. п. Легкі до ужиття — не складають після зажиття. Старіється дістати Аско пігулки — вони є ланші — 10 ц. ісеваді, або пишть до селіт.

ASCO PHARMACAL CO.
221 McDermott Ave., Winnipeg, Man.
Можете їх купити в салі аптека: White Cross Drug Co., Empire Drug Co., Ideal Drug Store, International Drug Company, Drug Company і у всіх добрім аптеках.

ПРЕГАРНА на нова українська машина до писання фірми "Горгеб8а", разом з кейсом лише \$70.00 за годинку, або \$75.00 на сплату. На сплату треба заплатити \$15.00 задатку, а решта по \$5.00 що два тижні. Маємо на складі англійські машини до писання, нові і уживані, в цінах від \$20.00 нагору. Пишіть по наш істро-вований щиник.

MODERN OFFICE APPLIANCES LIMITED
247 NOTRE DAME AVE. WINNIPEG.

НАПРАВЛЯЄМО ріжного рода годинники по уміркованій ціні. За роботу гарантуємо. **F. MICHAK**
575 Selkirk Ave., Winnipeg.

ХАТА НА ПРОДАЖ, в якій є 14 кімнат позбавлених так, що в хаті може мешкати чотири родини. Хату оувані фарисей. Хата положена на вулиці Причард, під числом 601. Зголошуйтеся там же.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

SHORE'S DRUG STORE
(ELIK & SHORE)
Cor. 20th St. & Ave. G.
SASKATOON, SASK.

THE BUILDERS MUTUAL SUPPLY CO. LTD.
285 Chambers St., Winnipeg.
Спродати всякого рода будівельного матеріалу.
Phone 22 879—22 870

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

СТАРОКРАСВА АПТЕКА.
Ми маємо всі старожарні лічильні средства від всяких недуг. Напишіть нам про свої клопоти, а ми лизитово порадимо Вас, яким способом позбутися їх. За плату від наших ліків гарантуємо.

ДОКТОР В. ЧАСНИЙ

ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., C.M., L.M.C.C.)
з практикою в шпиталях в Монтреалі і С. Боніфесі.
(На місці д-ра Гершабека.) Урядове ввечерям.
417 SELKIRK AVE. — WINNIPEG. — Phone 55 863

ПЕРШОРЯДНІ УКРАїнські КРАВЦІ.
Робимо до міри убрания і оверкоти з найліпших сукон, після найновішої моди й після вашого бажання на означений час. Ціни наших ісеваді, бо починаються від \$30.00. Замовте собі в нас убрания а будете вдоволені, як і другі наші костюмери дістануть вдоволення з нашої роботи, за котру ми ричимо.

КРАВЕЦЬКА РОБИТНЯ
Робимо до міри убрания, літні в'язки, зимові оверкоти найновішої моди з доброї матерії і сукни по знансній ціні десять процент опусту. Заходіть до нас в переконатесь. Залепимо роботу на означений час і за вдоволення ричимо. Чистимо, прасуємо і направляємо. **A. CHOMA** — 567 SELKIRK AVE. — WINNIPEG, MAN.

ДР. ГРИГОРІЯ НОВАК
M.D., C.M.
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
Телефон: 54 351
450 Selkirk Ave., Cor. Powert
WINNIPEG, MANITOBA.

ДР. П. ГУЦУЛЯК
ДЕНТИСТ
Урядове в своїй канцелярії в ч.
428 SELKIRK AVENUE,
MEX SALTER & POWERS STS.
Телефон: 55 298

ДР. С. ДЖ. ГЕРБЕРТ
ХІРУРГ-ОПЕРАТОР.
Урядове від 2 до 5 год. по полудні
Телефон до офісу: 22 633
Телефон до дому: 82 461
412 BOYD BLDG., WINNIPEG

ДР. ІВАН ОРОБКО
ЛІКАР І ХІРУРГ
ЕКС-РЕП ЛАБОРАТОРІЯ
207 MOSER RYDER Bldg.,
101st Street, Edmonton, Alta.

ПОСИЛАЄМО ГРОШІ
до старого краю в американських доларах.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ
до і зі старого краю.

ВИРОБЛЯЄМО
кравці контракти, повновасти і інші нотаріальні документи.

Пишіть на адресу:
J. A. STEFANITSKY
649 Queen Street West
Toronto, Ont.

НАЙЛІПШИЙ ЛОМБЕР
В нас можна дістати всякого рода матеріал, який ви потрібний до будови. Для фармерів даємо спеціальну ціну на всім. Купуючи в нас, ви дістанете повне вдоволення і гарантію. Пишіть в своїй мові до: **WINNIPEG LUMBER & FUEL CO.**
362 JOHNSON AVE. — PHONE: 53 113 — WINNIPEG, MAN.

ДР. И. С. ЧАЙКІВ
ЛІКАР АКУШЕР І ОПЕРАТОР (B.A., M.D.)
Офіс: 249 BATHURST STREET Toronto, Ont. Офіс і мешкання: 269 ROYCE AVENUE Tel. LLOYDSBROOK 3353
Урядові години — від 2 до 4 і від 6 до 8.

НЕ ЧИТАЙТЕ ЦЕГО ВСІ ТІ,
що не маєте ніяких болів, в кого кров багата і чиста.

ДЛЯ ИНШИХ ДАЄМО ДАРОМ ФЛЯШИНУ СЛАВНОГО ЛІКУ НА БОЛІ ІНДІЯНСЬКИЙ ЛІМНІ